

MIHAI BENIUC

*Versuri
alese*

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

Mr. Beninc

MIHAI BENIUC

Versuri alese

1955

EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

NOTĂ

Versurile din cele 2 volume prezente au fost alese din cărțile anterioare ale autorului, menținându-se neschimbat textul original. Datele când diferitele poezii au fost scrise, sînt acelea din manuscrisele originale verificate de autor.

Poezia cu care începe volumul I, anume DRUM ÎN SUS, în ediția primă a volumului CÎNTECE DE PIERZANIE purta titlul, tineresc și arțăgos pe atunci: CU DUMNEZEU LA COT. El a fost schimbat în edițiile ulterioare, la dorința autorului.

Multe din versurile mai vechi autorul le-ar scrie altminteri astăzi; totuși, el consideră că trebuie să se vadă și tributul plătit epocii respective, de aceea le-a lăsat așa cum au fost scrise și tipărite la timpul lor.

AUTORUL.

CINTECE DE PIERZANIE

1938

DRUM ÎN SUS

Cînd voi izbi o dată eu cu barda,
Această stîncă are să se crape
Și va țîșni din ea șuvoi de ape!
Băieți, aceasta este arta!

Nu mai umblați mereu după exemple;
Exemplele-s făcute pentru proști.
Din serie de vrei să te cunoști,
Fugi de cărări și nu intra în temple.

Eu am luat-o fără drum în sus,
Puteți veni pe urmele-mi de sânge,
Mai urc, și-mi vine câteodată-a plînge
Și mă-ndoiesc sub cruce ca Isus.

Văd, totuși, cum în jurul meu tresaltă
Izvoarele-nceputurilor sfinte
Și sufletul meu, amețit, se simte
Vecin egal cu umbra ceealaltă.

{ Aici cu dumnezeu la cot, în Fire,
Minuni plătînde plămădim din tină,
Cioplim din beznă forme de lumină
Și nu dorim nici jertfă, nici iubire.

Iluzii trecătoare nu cunoaștem.
Știm noi Nimicul dătător de friguri:
Odată ne va trece peste diguri,
Și-n van o să-ncercăm să ne mai naștem.

Dar Noaptea asta ce-o ținem în brață
Și de călduri am vrut să se pătrundă,
Pe veci de veci a devenit fecundă:
Va înflori viață din viață.

1937

INTRARE

Ca țăranul printre snopi de grâu
Voi intra masiv și greu în vreme,
Cu un car cât dealul de poeme,
Murmurînd o doină trist, molîu.

Nu-mi bat capul ce-or gîndi vecinii,
N-am cosit din holda lor un pai.
Asudînd sub ploile luminii
Numai anii mei mi-i secerai.

{ O strujea de vis mi-a fost merinde,
Un crâmpei de crez prin îndoieli.
N-am pus preț vreodată pe spoieli,
Am căutat un razim doar în minte.

Că am fost și beat din când în când
Ori de vin ori de femei — se poate.
Sînt aicea-n carte scrise toate.

Una știu: Nu m-am supus la vînt!

sotaquis foto.

{ Vijelii, ispite au trecut
Cum trec vara norii peste boltă;
Ploaia lor de mi-a căzut pe holdă,
Eu am rîs domol, nu m-am temut.

*remințențele
primăverii
temerare.
procculsi
creator*

Toată vremea am rămas eu însumi,
Pe la porți domnești n-am fost milog,
N-am știut și nu pot să mă rog,
Nici n-aș vrea s-auză alții plînsu-mi.

Că servind pe candida Minervă
Ori pe Venus ori pe nu știu cine,
Cu vîrtute, harnic, plin de vervă —
Este drept, eu m-am servit pe mine.

Nimenea să nu mă-nvinuiască:
M-am iubit mai mult decît pe altul
Ori pe alta, martur Preaînaltul.
Nici ei n-au știut să mă iubească.

Dar în schimb dușmanii ca scaeții
Mi-au crescut pe țarină tot timpul.
Prietenii am făcut din ei cu schimbul,
Sau gunoi, să-ngrășe huma vieții.

*Ceștiudinele
cuibucare
diut respuse
wdoeli*

Nici cu cerul n-am trăit în pace.
M-am luptat ades cu dumnezeu.
Azi e pace însă: curcubeu.
Domnul vede ce-am făcut — și-i place.

liesteu

Dacă eu sînt mulțumit sau nu,
Nu e treabă s-o discut în rime.
Ce sînt eu? Sămînță din mulțime
Ce crescú atîta cît putu.

Să mă bucur azi de rodul muncii
Ca nebunul Bibliei nu pot.
Altfel chibzuind eu drept socot:
Bucure-se de tristețea-mi pruncii.

{ Sînt copilul unui neam sărac,
Bieți romîni ce scormonesc pămîntul,
Vor să-și facă mai comod mormîntul,
Tare-mi este neamul ăsta drag.

*ideu și țigăre cu
poporul
și eu destina
pop.*

{ Ei mi-au fost credința-n toi de luptă.
Fiul lor, azi poate le sînt tatăl.
Aurul tristeții mele iată-l:
Carne sînt din carnea voastră ruptă!

Pită; sare, nu-mi puneți pe tavă,
De-ale vieții-s plin cu prisosință.
Mi-a rămas o singură dorință,
Una numai: cupa cu otravă.

Nu vă fie supărare deci
Că nu stau să vă cinstesc banchetul,
{ Tare-i obosit și trist poetul, *melancolic*
{ Bîjbîie prin negurile reci.

Dar aicea-i cartea năzdrăvană,
Cîntece și, minții, vin cu pîne,
Pentru azi și pentru cei de mîne.
Fie cea mai veselă pomană!

1937

ÎNDEMN LA PĂHAR

Să te-mbeți în fiecare zi
Și să nu știi bine cine ești,
Crede-n fericire și-n povești
Și nu te gîndi: „voi putrezi...”

Moartea vine tuturor, la rînd,
N-a fost dată nimănui în seamă,
Bea mai greu, de-ți pare cînd și cînd
C-o auzi în beznă cum te cheamă.

Lasă filozofii să dezlege
A vieții grea cimilitură
„Mănăstire-ntr-un picior“ — trecură
Mii de ani și n-o pot înțelege.

Cînd odată vei fi ars și cînd
Vei fi doar netrebnice ruine,
Să trîntești paharul de pămînt
Și închide ușa după tine!

1936

VULTURUL DE FOC

Te uită, vreu să vreu din nou
Cum n-am mai vrut de cînd am vrut
Pe vremuri, cînd eram copil,
S-ajung odată cunoscut.

Pe umeri simt crescînd aripi
De vultur, nu aripi de înger,
Și, suflete, te-aud cum țipi
Că-n zbor mă leagăn, nu că sînger.

Azurul se deschide larg,
Fug norii speriați în lături
Și iată, suflete, începi
Cu-aripa stelele să mături.

Tot colbul cerului se-ncurcă
Prin uriașul meu penet,
Și luna strigă ca o curcă,
Ascunsă roșie-n făget.

Cu ciocul spintec pînza-albastră
Și cerurile le deschid.
De-acolo urlu-n glas de tunet:
„Vedeți că cerul este vid?”

Iar cînd voi vrea să nu mai vreau,
M-oi repezi nebun în soare
Și am s-aprind penetul meu
În flacăra-i strălucitoare.

Apoi m-oi prăvăli prin aer,
De foc și pară o cascadă!
Dar peste țărână doar cenușa-mi
Răcită, sură va să cadă.

1937 august 17

CU SANIE FĂRĂ CLOPOŢEI

Cu sanie fără clopoŢei
Trec peste zăpada și noroiul veacului,
Cînd am pornit la drum fugarii mei,
Eu nu m-am închinat nici Domnului, nici Dracului.

Di! caii mei,
Nu vă lăsați,
Zburați ca zmei
Înaripați,

Spre creste de vis,
Spre vis de creste,
Vis nedescris
Nici în poveste!

Nu plătesc la nici o punte vamă,
Nu spun unde merg, nu spun cum mă cheamă,
Și de părerea lumii n-am habar,
Mă laudă, mă-njură în zadar.

Hi! cailor,
Zburați mereu.
Vedeți pe-un nor
Pe Dumnezeu,

Cum ne privește
Întrebător?
„Unde sfârșește
Smintitul zbor?“

În urmă-aud cum oamenii mă suduie,
Că țara, greu, pe unde trec se zguduie,
În față văd pe Domnul cum se-ncruntă,
Își pune mîna-n barba lui căruntă...

Cai năzdrăvani!
Acum vi-i rîndul,
Zburați ca vîntul,
Zburați ca gîndul,
Să tremure
Subt voi pămîntul!

De lutul ăsta
Vă desprindeți,
În foc și pară
Vă aprindeți!
Și sus mereu
Spre Dumnezeu!

În jurul meu, un ocean de fulgere.
Porni tăria toată pe distrugere!
Și zboară-n țandări stele și comete!
Ce trăsnete și tunete — cereștile trompete!

Hi! caii mei!
O vînă-mi crap,
Cu sînge am
Să vă adap.

Și de vi-l foame,
Inima
Poftim! luați-o
Și pe ea!

Moșnege! lasă drumul slobod,
Să treacă zmeii mei în tropot.
De-mpărăția ta zbor mai departe,
Dincolo de viață și dincolo de moarte!
Pe unde n-a fost pîn-acum nimic
O lume nouă Eu am să ridic!

Di! caii mei,
Nu vă lăsați,
Zburați ca zmei
Înaripați,

Spre creste de vis,
Spre vis de creste,
Vis nedescris
Nici în poveste.

1937

LA ȘEBIȘ ORI ÎN ALTĂ PARTE...

La Șebiș ori în altă parte
Mereu același dor de ducă
Spre Nu-știu-unde mă usucă,
Mă chinuie mereu, mă arde.

Nu sînt acasă nicăieri,
La Cluj, vreau satul și pădurea,
Mă simt la mine doar Aiurea
Și azi îmi pare rău de Ieri.

Visez neconținut un Mîine
Ce n-aș vrea să se facă Azi,
O țară fără de popas,
Un drum care fugind rămîne.

1936

TRECERE

Așa trec peste voi ca Sînt-Ilie
Pe boltă în rădvanul lui de foc;
E poate numai cruntă vijelie,
E poate numai șagă, numai joc.

Mi-i timpul scurt și ori și ce zăbavă
E-o pierdere ce nu se mai repară.
Dă zor'nainte, inimă bolnavă,
Și arde, gînd, în vălvătăi și pară!

Dacă gonesc din urmă nori de smoală,
Cu tunete și biciuri de lumină,
Ei că le vreau, pe mâine cînd se scoală,
Copiilor, o zare mai senină.

Visez ca vijeliile cumplite
Ce-au bîntuit grozav în aste părți
Ei să le-auză numai povestite,
Să le citească tipărite-n cărți.

1937 august 23

ÎNDOIALA BATE ICURI

Indoiala bate icuri
Grele-n mine: „Sînt nimicuri
Toate visurile tale,
Toate versurile tale.

Niciodată n-o să iasă
Luna— palidă crăiasă —
Să te-nvăluie cu raze,
Să te-nvăluie cu raze,

Vei pieri-n a vieții ceață
Ca-n borcanul cu dulceață
Vespea galbenă sau musca,
Vespea galbenă sau musca“.

Eu tot mîndru: „Nu mă tem,
Nu mă tem eu de blestem.
Vreau să fiu și am să fiu,
Am să fiu ce vreau să fiu!“

1937 august 21

MINER

Aşa mă mişc în viaţă ca-ntr-o mină.
Tot una-mi este coborîş, urcuş.
La fiecare pas găsesc un bruş
Ce-l zvîrl să ardă aur în lumină.

Puţin îmi pasă cine-o să-l culeagă,
Bogaţi cu burtă, sărăntoci flămînzi;
Că-l dau la tîrfe sau plătesc un prînz,
Că-l poartă-n deget ori în ţărnă-l bagă.

Dar va veni o zi cînd tîrnăcopul
Împotmolit se va opri în stei,
Lin am să şed, punînd alături clopul,

Şi voi tuşi cu sînge, ochii mei
Vor deveni sticloşi, secîndu-şi stropul...
— Atunci, veţi pune oare-un ban pe ei?

1936

CÎNTEC DESPRE FATĂ

Floarea presată-n carte și uscată
În amintire de-o mai poți cunoaște,
Dar focul în culori, de altădată,
Parfum, petale se făcură moaște.

Goi rătăceam ca niște zei eleni.
Era atunci o vară foarte caldă.
O floare înflorea prin buruieni...
— Iubito, hai să mergem iar la scaldă!

Ei! ce se duc la vale timp și apă!
Eu, uite, am rămas un țarm spălat,
Pe care valul ne-ncetat îl sapă,
Fărîmă cu fărîmă ne-ncetat.

Nu, trupul dulce nu mai e al meu
Ce l-am cuprins în apele complice,
Nici părul tău, bălan mănunchi de spice,
Nu-l mai resfir cu degetele eu.

Și unde-s ochii, iazuri de smarald
Sub umbre moi de gene rourate,
Amețitor surîsul cald,
Și-al sînilor fruct copt pe jumătate?

Dar unde ești tu? Singur stau la sfat.
E totul astăzi formă pură
În gând, nu-n soare și căldură.
Iar visul sună ca un clopot depărtat.

1935

AZUR

Zărilor se-nchid ca-n plasă.
O scrisoare netrimisă
Aruncată e pe masă,
Într-un plic albastru-nchisă.

Tomuri groase de scripturi,
Vrafuri de știință-naltă,
Cărți cu negre legături
Stau grămadă laolaltă

Și cuprind jur împrejur,
La mijloc, plicul scrisorii
Ca un petec de azur
Gata să-l înghită norii.

1927

DACAPO

Mi-a răsărit ca floarea unui vis
Făptura ta de viță pămîntească
Și-a prins iubirea iarăși să scîncească
Și-n inimă răni vechi s-au redeschis.

Se vor desprinde cîntece gingașe
Ca stele căzătoare de pe cer —
Ci sufletul va rămînea stingher
Și dorurile vor tînji în fașe...

— Biet suflete, același încă ești,
Cuibar de vise și de suferință.
Cin' te-a făcut cu sine de-o ființă,
Să crezi mereu în fleacuri și povești?

1929

INSULA VRĂJITĂ

L. M.

Păsările dorurilor mele
Peste mare-n drumul lor pribeag
S-au lăsat cu aripile grele
Pe-nflorita-ți insulă cu drag.

Ia-le-n cuibul mînilor pe rînd
Și le strînge lîngă sîn aproape,
Ca să poată ciripi cîntînd
Lunga lor poveste peste ape.

Molcom, plin de farmec or să-ngîne
De-o frumoasă insulă de vis
Și se tem de azi că poate mîne
Să pornească iar în larg li-i scris.

O, aici, pe-o ramură în floare,
În al vieții tale pom vrăjit
Ar cînta cîntări nepieritoare
Pentru-o lume nouă și de mit.

Ci de-i dat ca mîne iar să plece,
Le sărută una cîte una, —
Cînd va fi în valuri să se nece
Vor umplea de cîntece furtuna.

1937 august 24

JURNAL

C ofetăria mică, modestă ne primea.
Era o zi tăcută sub cerul alb ca sarea.
Ploua domol... mai tare... și iar nu mai ploua...
Ușor plutea pe lucruri tristețea, nepăsarea.

— Să rămînem prieteni! ai zis dojenitoare
Și te mirai că numai acuma înțeleg...
O, aș fi vrut atunci ca dorul meu întreg
Să ți-l topesc în valuri de lacrimi la picioare!

Dar tu mi-ai spus: Să nu strici cu lacrimi prietenia.
Eu am zîmbit — o floare deschisă pe ruini.
Și mă gîndeam: tot una-i de rîzi ori de suspini.
Se-nvălmășea zbătută o mare cu tăria.

Greu frămîntata luntre mă depărta de țarm.
Din pînzele visării mai spînzurau crîmpieie.
Nu mai avea nici cerul, nici marea ce să-mi deie.
Doar stîncea nevăzută de care să mă sfärm.

Poate-am vorbit alene, privind afară vag:
Voi colinda prin lume rătăcitor Peer Gynt,
Și-am să revin, odată, cu plete de argint —
Ci Solveig n-o s-aștepte pe cel întors, cu drag.

Și de-oi închide ochii să văd, prin vremi pierdute
S-or perinda-nainte-mi trecutele năluci.
Era o zi tăcută... Prin ceață, lin, te duci,
Cînd sună ceasul galben al undei revolte.

Am înțeles din vreme că nu am drept să plîng. —
Cad norii grei ca bulgări pe soarele apus.
O seară de cenușă. Văd barda lunii sus,
Aștept pe țarm, iar valul se zbugiumă-n adînc.

Apoi ți-am spus, îmi pare, că vreau să scriu o carte.
Altar de suferință și viselor sicriu.
Un om va sta de veghe zidit în ea de viu,
Stins măsurînd viața și nesupus la moarte.

Blînd începuși atuncea, cu ochii muștrători:
— Tristețea ta mă doare, dar poate e mai bine
Să mergi-nainte singur și să mă uiți pe mine.
Nu trebuie din piscuri în vale să cobori!

Tu ești merit ca singur să-ți faci în lume legi,
Te-nalți în zbor pe unde noi dibuim cu trepte.
De ce la ieslea clipei viața să ți-o legi? —
Ulei curgeau pe rană cuvintele-nțelepte.

Dar ploaia prinse iarăși un scîncet monoton.
Eu urmăream pe masă, în marmoră, șuviță, —
Joc alb în fondul negru stînd gata să-l înghiță —
Iar fumul de țigară se risipea aton.

Într-un tîrziu, grăbită, ai scos un tub de ruj
Și-n timp ce în oglindă te potriveai discretă,
Eu însemnam cadențe pe margini de gazetă:
Era o zi tăcută, în luna mai, la Cluj...

1936 mai

DUPĂ UN AN

Era o zi tăcută în luna mai la Cluj
Acum un an. Alături, aci-n cofetărie,
Stăteam cu ea la masă. Ah ce melancolie
M-a fost cuprins! Dar fata-și punea pe buze ruj.

Aceasta la plecare. Am rătăcit pe urmă
Îndurerat și singur, poet nebun, pe câmp.
Încetinise ploaia. Eū începusem timp
Să plîng în mine. Norii, învălmășită turmă,

Fugeau spre miază-noapte. Apoi a fost senin.
Vei scri trei-patru versuri, mi-am zis, călcînd o
floare.

Sălbatică, din cale. Eh! poate nici nu doare,
E-nchipuire poate. Fă miere din venin.

O vară-ntreagă, însă, am tot visat la ea.
Țăranilor, de ciudă, le injectam revolte:
La ce să vă mai stoarceți vîrtutea voastră-n holde,
Cînd roada secerată vin alții să vi-o ia?

Maci roșii, ca de sînge, pe unduite lanuri
Ardeau. Mai grele gresii mușcau oțelul coasei
Cînd se gîndeau țărani ce grea și dureroasă-i
Viața lor. Hei! Domnii... Aș fi putut elanuri

Din lanțuri să desferec. Dar nu! Mai este vreme.
Simbolic macii roșii erau pe lanuri steaguri.
Nori grei lăsau povară, în seri de crunte cheaguri,
Pe firea-nfierbîntată de ură și blesteme!

Și toate pentru-o fată? veți zice. — Da și nu.
Femeia izbutise cu mîna-i vrăjitoare,
Pe-o clipă, vechi răscoale în mine să omoare,
Dar ce veni ca valul, ca valul și trecu!...

Mi-era necaz că luna se legăna pe ramuri
Și-mi aducea aminte de ochii dulci și dragi...
Poete, vezi, e timpul, supremul timp, să tragi
Perdele peste suflet, perdele peste geamuri!

Cînd arămise toamna pădurile și vîntul
Bocea pe cîmpul veșted trecutul anotimp,
Ca pasărea pribeagă simțeam în coaste-un ghimp
Ce mă-ndemna la ducă și-n faptă și cu gîndul.

Orașul plin de zgomot, orașul îmi e cuib
Firesc, mă simt acasă pe străzile cu zarvă.
M-aș prăpădi la țară stînd iarna ca o larvă.
În crîșme ordinare îmi place să mă-mbuib.

Și am ajuns. O lună am hoinărit pe stradă.
Mîncam pe apucate, zvîntam rachiul, berea.
Femeile stricate sînt dulci, mai dulci ca mierea.
Îmi răsuna viața turbat ca o cascadă.

Dar într-o seară (ziua umblam puțin), te uită,
În banca dinainte-mi la cinematograf,
O fată. Este dînsa. Rămîn deodată paf,
Eu care mă-ncîntasem că dragostea se uită!

S-a isprăvit viața, a re 'nceput calvarul.
Tensiune, insomnie și zbucium inutil.
Iat-am rămas la treizeci de ani tot un copil.
Mai plîng de dor, mă tîngui în versuri ca școlarul,

Pe vremuri, ce-ndrăgise, la cincisprezece ani,
O dulce și plăpîndă, ca nufărul pe apă,
Elevă, și nici unul nu cuteza să-nceapă. —
Pe-atunci iubirea poate mergea și fără bani.

Azi, fata care-mi place, pe cel din urmă Ford
N-ar şovăi să schimbe tot ce-a produs Beethoven
Şi Newton, laolaltă. Ea socoteşte mort
Pe cel ce caută rime. Admite poate slovă-n

Cămaşa de mătasă-a iubitului. Dar omul
Ce nu produce sume de bani şi nu se-nvîrte
E pom nerodnic, bun să-l dobori. Şi eu sînt pomul
Acesta, eu sînt omul ce-n viaţă fără pîrte

Orbecăiesc, mă-mpiedic la fiecare pas,
Mă prăbuş greu şi sînger, mă-nalţ şi iar recad.
Chiar de-oi ajunge cîndva să-mi tai prin beznă vad,
Va fi tîrziu desigur. Voi spune bun-rămas

La toate şi cu zîmbet voi părăsi banchetul
În care mi-a fost rolul de simplu privitor
Setos, flămînd, netrebnic şi veşnic visător,
Cum, de cînd lumea, este, a fost, va fi poetul.

Așa gîndește dînsa, iubita mea, și-i drept
Așa. Micuța crede că-mi face mari servicii
Neconținut cauzîndu-și dumnezeiești suplicii,
Și-i drept așa. Ea crede. Eu cred. Și simt în piept

Cum înteește hora grăbit bacilul Koch.
Văd părul, în oglindă, albindu-mi-se zilnic.
Pe străzile umblate mă duc mai rar și silnic.
Și-i drept așa. Degeaba mă vaiet și spun: Oh!

Degeaba vin și singur la masă mă așez
Aci-n cofetărie și cer o prăjitură,
Rar depănînd în minte toți anii ce trecură,
Și mă cuprinde jalea că visul meu burghez

N-am reușit în treizeci de ani să-l înfirip,
Că tinerețea toată ca grîul mi se scurse
Din sacul spart. Pe-aproape-i mirosul unei curse,
E moartea. Iar trecutul, doar urme pe nisip.

Degeaba, ah degeaba de-un milion de ori!
Afară-i primăvară cu liliac și fete
Dar mie nu mi-e foame, dar mie nu mi-e sete
Și simt cum peste minte-mi coboară negre ciori,

Se-mprăstie, s'adună cu foșnet, stoluri sumbre,
Și vin tot mai aproape în valuri de-ntunec.
Să țip! Din morți și beznă mai vreau să mă desferec!
Dar cine să m-audă aicea printre umbre?

Departa-i primăvara, pe celălalt tărîm.
Doi tineri merg alături. O știu pe Ea. Cu mersul
Regal Ea stăpînește — ai zice Universul.
În calea lor miroase alb floarea de salcîm.

ULTIMA SCRISOARE

Sfârșitul a venit fără de veste.
Ești fericită? Văd că porți inel.
Am înțeles. Voi trage dungă peste
Nădejdea inutilă. Fă la fel.
Nici un cuvânt. Nu-mi spune că-i o formă,
Cunosc însemnătatea ei deplin.
Știu, voi aveți în viață altă normă,
Eu însă-n fața normei nu mă-nchin.
Nu te mai cînt în versuri niciodată,
În drumul tău mai mult nu am să ies,
Nu-ți fac reproșuri, nu ești vinovată
Și n-am să spun că nu m-ai înțeles.

A fost de sigur numai o greșeală,
Putea să fie mult, nimic n-a fost.
În veșnicia mea de plictiseală
Tot nu-mi închipui că puneai un rost.
Și totuși, totuși cîteva atingeri
Au fost de-ajuns să-mi deie amețeli,
Vedeam văzduhul fluturînd de îngerii,
Lumină-n seara mea de îndoieli.
Cînd degete de Midas am pus magic
Pe fragedă ființa ta de lut,
Suna în mine murmurul pelagic
Al sfintelor creații de-nceput.
Vedeam cum peste vremuri se înalță
Statuia ta de aur greu, masiv,
Cum serioase veacuri se descâlță
Și-ngenunchiate rînduri submisiv
La soclul tău dumnezeiesc așteaptă
Să le întinzi cu zîmbet liniștit
Spre sărutare adorata dreaptă,
'Nainte de-a se șterge-n infinit.
O, de-am fi stat alături doar o oră,
Ai fi rămas în auriul vis
Ca o eternă, roză auroră
De ne 'nțeles, de nedescris.

Ireversibil s-a-ncheiat povestea
Și nici nu știu de ai să mai citești
Din întâmplare rîndurile-acëstea
În care-aș vrea să fii ce nu mai ești.
N-am să strivesc eu visul sub picioare,
N-am să pătez cu vorbe ce mi-i drag.
Aș fi putut să spun: „ești ca oricare...”
Dar nu vreau în noroaie să mă bag.
De-ar fi mocirla-n jurul tău cît hăul,
Tu vei rămîne nufărul de nea
Ce-l oglindește beat de pofte tăul,
Ce-l ține candid amintirea mea.
Vei fi acolo veșnic ne 'ntinată,
Te voi iubi mereu fără cuvînt.
Și lumea n-o să știe niciodată
De ce nu pot mai mult femei să cînt.
Acolo, sub lumină de mister,
Scăldată-n apa visurilor lină,
Vei sta iubită ca-ntr-un colț de cer
O stea de seară blîndă și senină.
Și cînd viața va fi rea cu tine,
Cînd au să te împroaște cu noroi,
Tu fugi în lumea visului la mine,
Vom fi atuncea singuri amîndoi.

Cu lacrimi voi spăla eu orice pată,
Cu versuri nemaiscrise te mîngîi.
În dulcea lor cadență legănată,
Te vei simți ca-n visul tău dintîi.
Iar de va fi (cum simt mereu de-o vreme)
Să plec de-aicea de la voi curînd,
Cînd glasul tău vreodat-o să mă cheme,
Voi reveni la tine din mormînt.
Și dac-ar fi să nu se poată trece
Pe veci pecetluitele hotare
M-aș zbate-ngrozitor în țărna rece,
Plîngînd în noaptea mare, tot mai mare.

1937

ÎNTINDE VREMEA GIULGI

Zi de zi întinde vremea giulgi
De uitare peste cele scurse.
Tot mai rar visez la ochii dulci,
Tot mai rar la fragedele-ți buze.

Cînd te văd pe stradă braț la braț
Cu acel logodnic ce te are,
Parcă mi-ar fi ochii lăcrimați
Și tresar, dar nu așa de tare.

Te urmez cu ochii, stînd pe loc,
Cum te pierzi cu dînsul printre oameni,
Tu erai cometa mea de foc,
Azi începi cu oamenii să sameni.

În curînd, la anul poate-n parc
Vei împinge și tu căruciorul
Cu un pui de om micuț și drag
Ce se joacă-n perne cu piciorul.

Și vei fi atîta de fericite
Cînd îți va zîmbi trandafiriul,
Cînd întîia vorbă o va zice
Către tine propriul tău fiu.

Vei fugi-ngrijată pe la medici
Cînd va fi stomacu-i în deranj.
Ah viața asta-i numai piedici,
Te izbești de ele pas de pas!

Dar în rezumat va fi frumos
Și vor trece fără zgomot anii.
Chipuri gălbenite nebulos
Au să-ți amintească slava Anei.

Dacă veți avea bibliotecă,
Iar în ea de mine un volum
(Vreau să sper că nu rămân adecă
Leneșul vestit, de pîn-acum!),

Vei putea citi pe câte-o filă
Câte patimi mi-ai scornit în piept,
Și-o să-ți fie-o leacă poate milă
C-ai fost rea și crudă cu-un poet.

Dar Pegasul meu va fi departe
Tropotind sălbatic fără drumuri,
Pe tărîmul dincolo de moarte,
Plin de foc și veșnic plin de fumuri.

Tot semeț mă voi ținea în șea,
Tot nepăsător ca totdeauna.
Stele vor sări în urma mea,
Iar pe cer, pătrar din urmă, luna

Va fi doar potcoava de pe cal
Ce-am pierdut-o-n fugă năzdrăvană
Peste țări de-azur și de opal
După cine știe care Ană!

1937

NU MĂ VEI UITA

Te măriți, și știi, vei naște prunci,
Veți avea cămin și alte cele,
Dar așa frumoasă ca atunci
Cînd erai stăpîna vieții mele
Nu vei fi tu niciodată,
Niciodată.

Anii vor veni mereu șiraguri
Ca soldații la cazan flămînzi.

Din viața ta de miez și faguri
N-o să aibă Moartea nici de prînz.
Poate doar o simplă, tristă cină,
Tristă cină.

Ce bătrîină, palidă și goală
Vei rămîne peste trei decenii!
Sîngele tău, astăzi în răscoală,
Va fi rece, rece. Doar vedenii
Despre tot ce-a fost vei mai avea,
Mai avea.

Ca strigoii vor veni la tine
Din iubirea noastră ne 'ntîmplată
Gîndurile, visele haine.
Nu mă vei uita tu niciodată;
Sufletul cu altul ți-i zădarnic
Darnic.

1937 septembrie 19

PĂRERI DE RĂU

O , poate-am fost întâia dată
Întîiul vierme de mătasă
Ce-ar fi țesut vrăjit o haină
Pe trupul tău cea mai aleasă.

Profund albastră, numai visuri
Ca cerul nopților de stele,
Scăldată-n ploi diamantine
Din toate lacrimile mele.

Pe fruntea ta senin regală
Puneam o candidă cunună
Ce-am făurit-o pentru tine
Din cel dintîi pătrar de lună.

În ochi ți-aș fi topit lumina
Din mările verzui—fiorul
Ce-nvăluie nostalgic unda,
Născînd în oameni pururi dorul.

Furam zăpezii frăgezimea,
Căldura primăverii-ntîie,
Să năvădesc poema blîndă
A mîinii tale ce mîngîie.

Petale roșii de mușcată
Ți-ar fi-nflorit pe gura caldă,
Un nufăr era orice zîmbet
Pe-o apă vie ce tresaltă.

Și tremura de poftă lutul
Pe unde ți-ai fi pus piciorul.
Meneam ca orice urmă dornic
Să ți-o sărute muritorul.

Dar, val, piciorul tău distruge
În cale florile-ntîlnite
Și nu ridici cu mîna fluturi
Cu aripile obosite.

1937

ÎNCRESTARE PE O PEATRĂ MOALE

De i-aș fi spus în versuri cîte ție
Unul copac la margine de drum,
S-ar fi aprins în zare o făclie
Cu brațele de flăcări și de fum.

Tu, însă, n-ai răspuns nici cît o rîmă
La care-i cîntî a Noua Simfonie,
Ori cît un melc cînd lumea se dărîmă
Și el rămîne calm în căsulie.

Au fost cumva străbunii tăi moluște,
De te-ai născut așa ca gelatina?
Era mai bine Domnul să se-mpuște
Decît să-și cheltuie cu tine tina!

Și totuși cînd pe stradă trece-un tip,
Din care sînt cu sutele, nu unul,
Te legeni ca o dună de nisip
Ce-o răscolește prin deșert Simunul.

Nu-mi pare rău. Îmi pare rău că firea
Sub fără seamăn mincinoasa-ți mască
Și-a concentrat întreagă nesimțirea,
Nerușinat să-nșele, să momească.

1937 august 20

VINO IARĂȘI TU

Îjîie trecutul ca o scoică,
Îl ascult și te revăd în vis,
Te aduce-o năzdrăvană troică,
Te aduce iar la mine,
Iar la mine,
Nu te uit, așa mi-i scris.

Albă vijelie de zăpadă
Pe cîmpia sufletului meu,

La picioare are iar să-ți cadă
Ca un rob ce te adoră,
Te adoră
Umilit poetul tău.

O, te-aștept, te-aștept de-atîta vreme,
N-are viața fără tine rost,
Mi-i urît să deapăn vise gheme
Și-n iluzii să mă leagăn,
Să mă leagăn,
Să visez cum ar fi fost...

1937

ÎNDURERATUL, EROS

Îndureratul Eros încă, încă
Mai hohotește-n plînset pe alea
Trecutului, în sîlha lui adîncă
În care s-a pierdut fugind femeia.

Îi bănuiește-n fiece tulpină
Statura-nchisă veșnic sub blestem.
Aude printre frunze cum suspină
Și frunzele-ar trăda-o și se tem.

Izvorul tăinuit păstrează chipul
Ce undele rîzînd îl răsfăţară,
Iar urmele le-a netezit nisipul,
De nu se mai cunoaşte semn în ţară.

Cînd luna iataganul şi-l aruncă
În fundul apei cu pietriş de stele,
Ascultă Eros visător în luncă
Duiosul basm în grai de filomele.

Simţind că-i vine iar şi iar să plîngă,
Se face bun la inimă ca pita,
Şi-mbrăţişează plin de dor o stîncă
În care poate-a-nmărmurit iubita.

1937

FĂT-FRUMOS

Străbat, singur, pădurea.
O vijelie grea
A prăbușit un uriaș stejar în calea mea.
Iar podul peste care era să trec
L-a dus șuvoiul, cu înec.
Și tot șuvoiul a mînat
Balaurul,
Cu care chibzuiseam să mă bat.
Voiam să scap frumoasa fată de-mpărat.
Dar nici fata nu știu unde e.

A pierit pesemne cu poveștile.
S-a dus și împăratul, împărăția-i moartă,
N-am s-o mai găsec pe nici o hartă.
Și mă duc, mă duc mereu pe-un drum
Ce se pierde-n depărtări de fum.
Poate, poate totuși undeva
Se ascunde Cosînzeana mea.
Îmi azvîrlu buzduganu-n zări,
Nouă țări colind și nouă mări.
Am ajuns? Nu am ajuns? Nu știu,
În jurul meu nu văd decît pustiu.
Să mă-ntorc e poate mult mai bine.
Alții vor avea folos de mine.
Oamenii, în drumurile mele,
Se zbăteau jucînd în lanțuri grele...
Măiculiță, spada mea săracă,
Oare de te-oi scoate eu din teacă?
Uite-n zare, oamenii așteaptă.
Cearcă să le-aduci o zi mai dreaptă!
Iar de n-o să-mi aflu nici acolo rostul,
N-am s-o iau mai mult la drum, ca prostul.
La ce bun să rătăcești stingher?

Ca s-o-nchei cu traiul ăsta veșted,
Am să dau cu buzduganu-n cer
Și din cer să-mi cadă drept în creștet!

1934

TOVARĂȘII COPILĂRIEI

m venit iarăși la voi.
Mi se făcuse dor de Șebiș,
De apa sonoră și limpede a Desnei,
De culmile cu păduri ale Dealului Mare,
— De-acolo voiam să ating în copilărie cerul cu mâna —
Și mai cu seamă de voi tovarăși ai copilăriei mele.
— Nu m-am schimbat de loc?
Da, peste mine Timpul trece ca peste Piramide.
Dar voi n-ați învățat istorie și nu știți ce spun.

A fost o glumă doar, voiam să spun că nu mor niciodată.
Voi însă știți că numai Pleșcuța
Stă lângă sat de cînd veacul
Ca un dulău cu capul pe labe
Și n-o macină nici ploile, nici vîntul, nici Timpul.
Iar omul se schimbă ca anotimpurile
Și trece ca undele Desnei.
Chiar voi v-ați schimbat mult, de cînd nu v-am văzut.
Vă mai cunosc doar în copiii voștri.
Ochii lor mă privesc ca murele coapte din tufiș,
Ori ca albăstrițele din lanul de grâu
Și nu mă cunoaște nici unul.

Voi ce priviți așa ciudat la mine?
Nici voi nu mă cunoașteți?
Ori nu mă mai socotiți de al vostru.
Ci spuneți o vorbă!
De ce v-au rămas gurile ca niște clopote fără limbă?
Nu mai răsună în voi ca-ntr-un ghioc
Povestea minunată a prunciei?

Cum alergam ca furtuna,
În fugă nebună, pe bețe!
Hi! cal năzdrăvan, pînă unde se bat munții în capete!
Pe-atunci credeam aieva în basmul Cosînzenei.
— Cîte cuiburi de pasări n-am lăsat pustiite!
Numai rînduneaua era sfîntă
Și putea să-și crească liniștită
Puii cu gura largă, de aur, în cuibul de lut.
Azi, abia dacă mai este ceva sfînt pe lume!
De-aceea tăceți și voi.
Nu vă mai încălzesc cele trecute.
În locul verilor de-odinioară,
Cînd înotam ca niște pești de bronz
În undele gîlcevitoare,
Ori stăteam tolăniți ca zeități mărunte
Pe nisipul arzător
Împestrițat cu tufe de arini și răchite, —
În sufletul vostru a pătruns
Vara cu muncă din zori pînă-n noapte.
Vă place mai mult hîrșîitul coasei
Prin holda de orz, grîu sau secară,
Decît ciocîrlia cîntînd nevăzută-n văzduh.
Asudînd printre snopii trîntiți la pămînt
Și îngrijați de norii ce întunecă apusul,

Nu vă mai gândiți la zilele frumoase
Cînd rătăceam cu undița pe vale
Smulgînd din apă peștii ca argintul.

Iarna, puneam cîinele în săniuță,
Ca să știe și el ce bine-i să te poarte alții.
Ne era frig numai la nas
Și nu ne păsa de loc de amenințările mamei.
Acum stați adunați lîngă vatră,
Beți, dintr-o singură sticlă, țuica nu prea tare,
Înjurați domnii
Și nu știți cum să vă plătiți dările.

Nici toamnele, nici primăverile de altădată
Nu au lăsat urme în voi,
Cum nu lasă valul ce trece pe-un mal de nisip.
Eu numai am păstrat amintirea lor întregă
Înscrisă în inimă
Ca anii cercuiți
În trunchiul stejarului.

Nu afară, în mine sînt urmele copilăriei.
Dar ce folos? Nu mă pot închide în trecut
Ca omida în gogoșa de mătase.
Viața urlă-n mine ca un lup flămînd,
Rătăcind prin pustiul codrilor.
De-aceea poate colindai pămîntul.
Și n-am găsit nimic.
Numai granițe, granițe peste tot
Și porți zăvorîte cu lanțuri și chingi de oțel.
Voi, stînd aici pe loc, vă găsirăți rostul.
Dar poate nu e dat oricui
Să-nalțe un altar căminului.

Pe unii-i poartă stele fără noroc
Pe toate drumurile vieții.
Și eu sînt unul de-acela.
Rătăcesc ca un cîine fără stăpîn
Viața-n lung și lat.
Dar nu port pe grumaz urmele lanțului.
Aș rupe cu dinții cătușele de pe mîini
Ori mi-aș mușca mîinile
Lăsîndu-le-n cătușe dușmanilor:
Libertate, libertate,
Pentru tine...

— Ci trebuie să plec!
Sînt multe de făcut în țara noastră.
Va fi mare clocot și chiot în crama vieții.
Și voi veți călca poate-n picioare
Strugurii putrezi de copti,
Din care-avem să stoarcem
Vinul de viață lungă
Al Neamului nostru!

Și-acum, la plecare, o vorbă.
Aveți voi sus, pe deal, un cimitir.
Nu-i îngrijit prea mult.
Prin gardul de spini
Trec vitele și pasc netulburate
Printre crucile căzute.
Natura, fără s-o stingheriți,
Resoarbe în sînul ei morții,
Ștergîndu-le amintirea.
Îmi place însă că l-ați pus mai sus ca satul.
Doar moartea-i mai presus decît viața.
— De-o fi să mai revin vreodată, obosit,
Cu toiagul credinței frînt în două,
Cu visurile numai zdrențe

Și însetat de somnul pământului,
Aș vrea ca-n cimitirul vostru neîngrijit
Să îmi săpați și mie o groapă-adîncă.
Acolo să-mi putrezească oasele bătrîne
Și să mă topesc fără urmă
În sînul nepăsător al naturii.

1935

AICEA PRINTRE ARDELENI...

Aicea printre ardeleni mă simt acasă.
În fiecare văd un nepot de-al lui Horia, de-al lui
Iancu.

Ai! ce s-or mișca-ntr-o bună zi Munții Apuseni,
Ce s-or urni din loc, ca urieșii!

Mi-am ridicat privirile spre cer,
Dar nu-mi spune nimic mătreața lui de stele,
Nici luna lustruită ca tingirea.

Îmi pun în schimb urechea pe inima țării
Și-aud bătăi neregulate prin gemete surde...
Freamătă pădurea românească,
Ca-n preajma vijeliei!

Mi-am culcat capul pe lutul străbun
Alături cu alții
Ce mestecă prin somn cuvinte fără sens.
Și-am vrut să dorm.
Eu însă-aud, în noaptea ce se lasă,
Șuier de piatră pe tăiș de coasă...

1935

POEȚILOR TINERI

9 e Eminescu noi, poeții tineri,
Zadarnic încercăm, nu-l vom ajunge.
Cîntecele lui fără seamăn
Sînt pentru noi miraj de neatins.
Caravana noastră trecătoare
Aleargă după oaza visurilor lui
Și oaza aleargă mereu la fel de departe
În zare.

Dar Eminescu nu cuprinse tot
În stihurile lui dumnezeiești.

Durerea românească-i mult mai mare
Și n-o cuprinde toată nici un cântec.

Poeți, poeți!

Vă puneți urechea pe inima țării

Și-i ascultați bătăile neregulate.

Spuneți-mi ce e aceasta?

De ce-i bolnavă oare țara noastră?

A putrezit stejarul românesc?

Îl rod la rădăcină viermii tainic

De-și clatină coroana a cădere?

De ce atâtea crengi uscate-n vîrf,

Atîta vîsc

Și-atîtea frunze veștede?

Ce-nseamnă tînjirea aceasta?

Pe Eminescu noi, poeții tineri,

Zădarnic încercăm, nu-l vom ajunge.

Dar Eminescu nu cuprinse tot

În stihurile lui dumnezeiești.

Durerea românească-i mult prea mare

Și n-o cuprinde toată nici un cântec.

Cît despre mine, ce să vă spui?
Eu nu am darul versului decît în mică măsură.
Prefer să spun în proză ce gîndesc.
Și mai presus de toate îmi place să tac.
Dar cîteodată mă copleșește tristețea
Și-atuncea trebuie să scriu.
Ca fluxul mării
Cresc în mine durerile — valuri,
Sfărmînd în drumul lor cotropitor
Zăgazurile puse cu învăț.
Suferințele gloatei neștiutoare
Clocotesc în mine ca viforul.
Mă simt din nou țăranul de pe Crișuri
Și-mi reînvie-n minte vremea Iancului.
Ah! domnii, domnii...
Nu cu penița,
Cu ascuțișul coasei
Îmi scriu poemele sălbatice.
Cuvintele-mi zboară, de foc și de plumb,
Ca gloanțele din flinte!
Să lase rană vie orice vers al meu
În cititor,
Să-i sîngere de durerea neamului
Inima-mpietrită!

Ce-știi?
Poate nu asta e arta.
Poate-am greșit.
Cînd luna trece grăbită pe cer
Ascunzîndu-și fața după norii străvezii,
Mă gîndesc cu o mică părere de rău:
De ce să fii mereu atît de singur?
E undeva, departe, o femeie,
Care te-așteaptă...
Mîngîierile căminului
Sînt poate mai plăcute
Decît veșnica luptă
Și rătăcirile fără capăt.
N-ar trebui să-ți lunece printre degete.
Ca un pește de argint,
Tinerețea.
În clipele astea de grea solitudine
O iau razna prin noapte
Și colind fără țintă
Toate străzile orașului.
Ori mă înfund abătut
În vreo cîrciumă proastă,
Din cartierele sărace,
Și-mi torn peste rănile vieții
Vinul acru.

Și totuși cred într-o lumină nouă.

Dar pentru asta, noi, poeții,

Trebuie să știm pe care coardă

E de sunat.

Nu-i timp acum de cîntece duioase,

De lună și dragoste.

Ca murmurul izvoarelor

Și șopotul frunzei,

S-aud mai tare gemetele surde

Din pieptul mulțimilor.

Descîntece și blesteme ne trebuie!

Ca vracii să vîrîm în viață

Febra mișcării.

Să plesnească o dată gogoșa prezentului,

Ca să vedem ieșind din ea

Fluturile vieții noi.

Din zările de sînge și de scrum,

Ca o minune nouă să răsară,

Călare pe Destin,

Omul!

Ne-or îngropa probabil fără urmă

Dărîmăturile Istoriei.

Se vor aşterne peste noi
În straturi nepătrunse
Zăpezile uitării.
Viaţa noastră consumată
În pară şi flăcări
Nu va lăsa fosle şi vestigii
Pentru muzeele de-apoi.
Bolizi fulgerători,
Prevestitoare comete
Vom trece pe zările Timpului,
Stingîndu-ne lumina de o clipă
În veşnicul Nimic.

Ci din cenuşa noastră risipită
Pe cîmpul de luptă al Veacului
Va înflori aleva pentru alţii
Frumosul nostru vis de fericire.
Iar bucuria de a crede-n vis
E pentru noi răsplata cuvenită.

Pe Eminescu noi, poeţii tineri,
Zădarnic încercăm, nu-l vom ajunge,

Dar poate noi avem destinul falnic
De a suna din trâmbițele Morții
Sfârșitul Veacului
Și de-a vesti mulțimilor flămânde
O Viață nouă!

1934

URSUL, ROMÎNESC

rașul rîde și petrece,
Huiște-n chihot, urlă strada.
Boierul dă un leu, cînd trece
Prin fața lui jucînd parada!
Dansează ursul romînesc!

Prin nas i-au petrecut verigă,
Și tot mai mormăie urîtul,
Mai mormăie, dar nu prea strigă,
Că-i trage cu veriga rîtul!
Dansează ursul romînesc.

E mare ridicată-n labe
Și blîndă fiara fîroasă.
Prin blană-i numeri coaste slabe.
Dar nu se lasă, nu se lasă:
Dansează ursul romînesc!

De două mii de ani dansează,
L-au prins de pui în miez de codru,
Hei! codru ăla-l tot visează
Dar să mai scape nu e modru:
Dansează ursul romînesc.

Orașul rîde și petrece,
Huieste-n chihot, urlă strada,
Boierul dă un leu, cînd trece
Prin fața lui jucînd parada:
Dansează ursul romînesc!

1937 august 16

NU TE-AUDE NIME

Oare port eu șapca năzdrăvană
Care face omul nevăzut,
De-am rămas așa necunoscut
În națiunea mea daco-romană?

Poți urla ca leul în pustiu,
Nu te-aude, nu te-ascultă nime.
Glasul care vine din mulțime
E bătaie surdă, din sicriu.

Hei! au fost aicea cîndva codri.
Tremura de doine frunza vara,
Tremurau și domni, la chip ca ceara,
Cît de cît, măcar de mîndrii lotri.

Ce deșert dîn toate se alege!
Au rămas doar tufe dîn pădure,
Unde-a fost năprasnica săcure
Oamenii-s ca iesmele betege.

Sure sînteți creste dezvelite!
Iar prin văl și cîmp sporește bozul.
De-asta oare cîștigărăm lozul,
După-nfrîngerî și dureri cumplite?

Crișule cu ocolitul umblet,
Tare-ți este apa tulburată,
Dar mai tulburat îs eu la suflet,
Că o zi ca lumea nu s-arată.

Poți urla ca leul în pustiu,
Nu te-aude, nu te-ascultă nime.
Glasul care vine din mulțime
E bătaie surdă, din sicriu.

1937 august 16

POVESTE DE CRĂCIUN

La noi, copii de țărani,
Moș Crăciun nu-ndătina să vină.
Avea însă notarul doi băieți
Și popa o fetiță.
Ei! ce lucruri minunate, minunate
Le aducea lor Moș Crăciun de sfântul praznic!
Ceasuri întregi ne minunam din drum
De bradul ce se străvedea prin geamuri.
Nu ne păsa că degeram de frig.
Cînd aprindeau în brad luminile de ceară

Și strălucea de aur și argint tot pomul
Încărcat cu bunătați necunoscute nouă,
Ochii noștri se holbau ca cepele.
Iar când ne-ngrămădeam prea mulți în drum,
Venea argatul Ion, să ne păfuge,
Și ce făloși erau copiii domnilor!
Dar și aveau de ce!
La cel mai mare al notarului
I-aduse într-un rînd un cal bălan.
Ai! ce mai cal!
Al meu, tăiat din lemn de corn,
Pe care-l foloseam să mîn și vitele,
Nici pe departe n-aducea cu-acela.
Te legănai pe el ca în povești!
O dată m-au lăsat chiar să-l încalec.
Am dat în schimb o praștie
La care meșterisem multă vreme.
Puteai să tragi cu dînsa drept la țintă
Și vrabia o doborai ca untul.
Dar numai eu!
Băiatul domnului notar
A spart un geam cu ea
Și-atunci i-a dat-o tatăl său de cap.

La un Crăciun, mi-aduc aminte,
Am întrebat și eu pe mama:
„Mamă, la noi de ce nu vine-o dată Moș Crăciun?”
Iar mama s-a făcut că-i supărată
Și nu a zis nimic.
Mie-mi pare însă că-i venea să plîngă.
De-aceea tăcea.
Învîrtea cu-o lingură de lemn
Prin cratița în care sfîrîia rîntașul,
Și mormăia că-o ustură, de ceapă, ochii...

Pe urmă am aflat povestea
Cu Moș Crăciun.
Am auzit-o de la servitoarea popii,
Care fusese la-mbrăcatul pomului.
Copiilor de domn nu le venea să creadă.
Dar eu m-am bucurat în sinea mea
Că nu e nici un Moș Crăciun
Ca să cinstească numai pe bogați...

S-au scurs de-atuncea douăzeci de ani.
N-am mai prăznuit de fel Crăciunul.
Ca o cometă pe bolta stelelor fixe
Am rătăcit printe semeni,

Și nu mi-am găsit locul nicăieri.
Azi, port mai mult de-un sfert de veac pe umeri.
Sosit din nou în punctul de plecare,
Îmi plimb privirea tristă împrejur.
Florile dalbe, florile dalbe ca altădată
Acopăr cu un strat de nea pământul.
Dar și în părul meu sălbatic
A prins ninsoarea firelor de-argint.
Încolo, nu-i nimic schimbat.
Ca-n horă viața dănțuie pe loc,
Rotindu-se în jurul unui gol.
Feciorul domnului notar,
Azi avocat la țară,
A târguit un cal frumos de lemn
Pe seama urmașului său fericit.
Eu n-am urmași.
Dar alți copii de țărani
Așteaptă cu jind să-ncalece calul
Ce-și legână mersul pe loc.
Cîțiva copii mai săraci
Au izbutit să-nfiripe o stea de hîrtie.
Cu ea vor vesti la ușa bogaților
Că a sosit mîntuirea.
De două mii de ani.

Îmi vine iar să plec și nu știu unde.
Înzăpezite-s drumurile toate.
Și cerul, avalanșă de omăt,
Se surpă peste lumea-ntunecată.
Auzi prin beznă lupii cum se vaietă?
Ca lame aspre de oțel și gheață
Îți taie trupul urletele lor.
Cî fie-așa!
Pegasul meu, așterne-te la drum.
Lovește vajnic cu copita-n noapte,
Să scape scînteii din ea ca stelele!
Las'să lumineze tot prăpădul!

1935 decembrie

DORINȚĂ SIMPLĂ

Sfoară nevăzută care trage
Mărul de pe creangă la pământ
Astăzi — mîne are să mă bage
Și pe mine, hm! hm! în mormînt.

Nu că-mi pare rău; de ce să-mi pară?
Totuși pareă nu știu cum aș vrea
Să mai văd odat-o primăvară
Ori o vară, dar să fie-a mea.

Să mă uit cum scoate nasul firul
Ierbii la lumină, în livadă,
Cum înfloare singur trandafirul
Și cum sar vițeii prin ogradă.

Simplu prin pădure să mă plimb,
Fără meditație profundă,
Dar să sune depărtat în schimb
Valea Desnei, undă după undă.

Seara când se face ora șapte
Și revin acasă visător,
Să-mi dea mama un pahar de lapte
Cu-un dărab de pită din cuptor.

Iar la-ai mei'nainte de culcare,
Sa le spun în graiul de la sat
Cît de mare-i lumea asta mare
Și ce bine-i să n-o fi umblat.

Să m-apuc apoi de scris domol,
Cînd începe visul să mă poarte,
Sub lumina lămpii cu petrol,
Un poem ce nu spune de moarte.

1937 august 19

NECUNOSCUTA FEMEIE

Dintre-nșelătoarele amante,
Mi-a rămas în minte numai una
Încărcată greu cu diamante
Și purtînd pe frunte — nouă — luna.

Mă-nvelea cu șalul de-ntuneric
Și stăteam alătura tăcuți,
Trupul fin i-l cuprindeam eteric:
„Spune, tu, de ce nu mă săruți?”

Ea tăcea și mă-nvelea mai tare,
Tăinuit o lacrimă zvînta,
Nu-ndrăzneam să-i pun vreo întrebare,
Ce durere grea o frămînta.

Dar o dată către zori de ziuă,
Cînd pleca de obicei grăbit,
Inima, ca un ciocan în piuă,
Ii bătea, ș-atuncea mi-a vorbit.

„Trebuie să rupem legătura,
Te iubesc așa de mult acum,
Că mi-e arsă de-nsetare gura,
Un sărut: și te vei face scrum!

N-am iubit pe nimeni niciodată,
Toți i-am sărutat pe cîți i-am vrut
Și-au pierit ca floarea scuturată.
Te iubesc, nu pot să te sărut“.

N-a mai fost de-atuncea la-ntîlnire,
Dar eu ştiu că nu mă va uita.
Cînd s-o stinge marea ei iubire,
O, atuncea mă va săruta!

1937 august 21

TEAMĂ DE TOAMNĂ

Inima și gândul meu se teme
Cînd apar în toamnă crizanteme
Și le duc cei vii la țintirim.
Inimă și gândule murim.

Scuipă galben pomii pe cărare,
Trece cu fanfar-o mormîntare,
Iară zările funebre
Flutură pe cer drapele negre.

Unde să ne-ascundem? Crîșmă sură,
Crîșmărițo, adu băutura.
Dar țiganiî tacă azi chitic,
Nu mai vreau s-aud nimic, nimic!

Nu-i destul că-și înstrunește coarda
Inima-mi și bate pe ea joarda,
Bate pîn'la sînge joarda Morții?
Cine hohotește-n pragul porții?

Lasă, lasă, vîntule, nu plînge,
Nucule, tu mîinile nu-ți frînge,
Spus-am eu că viața, așa cum e,
Nu e tocma-așa cum trebuie!

1937 august 22

PLECARE

Voi intra în apa fără fund,
Apa-n cercuri s-o izbi de maluri,
Lin apoi s-o-ntinde peste valuri
Pace-naltă: semn că nu mai sînt.

Sălciiile despletite vor
Plînge peste recile oglinzi,
Luna învelită într-un nor
Trist va cerne colb de aur stins.

O să verse cerul ploi de stele
Ce s-or stinge rînd pe rînd în apă,
Iar prin vîntul serii o să-nceapă
Să bocească versurile mele.

Și va fi atîta jale-n fire
Și va fi atîta plîns și geamăt,
Frunzele s-or zbate în neștire
Pomenindu-mi numele cu freamăt.

Numai peste fire în zenit
Va luci superb nepăsătoare,
Solitară, steaua ce-am iubit,
Pururi mîndră, neîndurătoare.

1937

CELE TREI CORĂBII

I

Nu huli pe Domnul, în nevoie,
Suflete, te poartă înțelept!
Părăsit ca Robinson Crusoe
Stau aici pe insulă și-aștept.

Huruie sălbatic împrejur
Oceanul vieții în furtună,
Ceru-i veșnic frământat și sur,
N-o să văd eu nici o zi mai bună.

Vase încărcate cu mister,
Nu cunosc sub ce pavilioane,
Trec înscrise depărtat pe cer,
Poate cu averi de milioane.

S.O.S. — luați-mă cu voi!
Le mai văd la orizont doar fumul.
Vase trec în zare noi și noi,
N-au p-aicea niciodată drumul.

Rar mi-aduce valul zbuciumat
Cîte-o tristă, jalnică epavă,
Ori cîte-un cadavru de-necat.
Asta ești viață? Ție slavă!

2

Dar te uită! Cositorul zării
Sfîrtecat în cîrpe fumurii!
Viorie rîde fața mării,
Iahturi vin — ura! — cu bucurii.

Vin pe valuri molcom și dansează
Splendide, albastre, strălucind,
Nu știi cum dansează și visează,
Marea-i toată aur și argint!

Și eu beat pe insulă mă leagăn,
Stol de păsări, primăvară, cald,
Iahturile chihotind se bagă-n
Golfurile mele de smarald.

Noști cu stele — ploaie de confetti —
Mări de fosfor, cer ultramarin,
Valuri bat ori poate pieptul fetii?
Rubinii ard cupele cu vin.

3

Tinerețe, albă tinerețe,
Ce ușor te risipim în vînt!
Cine-ar ști să spună, să ne-nvețe
Iahturile tale unde sînt?

Ce amară-i drojdia vieții
După chef și nopți dormite prost!
Tinere, nu-i ora dimineții,
Ar fi timpul să găsești un rost!

Dar dorința nu-i decît dorință,
Mai presus de toate-i un destin.
Ai scăpat abia de-o suferință,
Alte suferințe iată vin!

4

Mări amare, cum foșniți de spume,
Tu sirenă iar vrăjit șoptești!
Vine-un vas de dincolo de lume
Cu minuni și-averi nepămîntești.

Lebădă ca visul de zăpadă,
Nu e vers în el să te cuprind,
O, aștept să vii la mine-n radă,
Dragoste, nebun să te alint.

Tu ești vasul visurilor mele,
Singurul visatul cel dintâi.
Nu pe mări vii, tu cobori din stele
Și pe veci la mine-o să rămâi.

Aurore-mprăstie mistere,
Cozi, pe cer și mare, de păun,
Vântul poart-o blîndă mîngîiere
De miresme, stelele apun.

Dimineți de aur grele, roșii,
Nestemate ploi diamantine,
Soarele-1 anunță albatroșii
Ori e vasul dragostei ce vine?

Valuri verzi cu unduiri de stepe
Poartă lin meduze străvezii,
Amintind în joc nebune iepe,
Sar în sus rechinii argintii.

Zilele-s ca jarul arzătoare,
Eu aştept vaporul meu iubit,
Vii domol, minune plutitoare,
Într-o zi de soare şi de mit.

Dup-amiezi cu nori de îndoială,
Ploi fierbinţi pe ape de aramă.
Nu m-auzi? Plîng norii de cerneală,
Păsări mari ţivlind în zări se cheamă.

Uite cerul darnic ne întinde
Curcubeul punte de culori,
Vino vis tulburător de minte,
Adiere caldă de fiori!

Ce apusuri înecate-n sînge!
Seri ca fierul roşu, seri de tuci,
Vîntul ori un om pe valuri plînge?
Vas nălucă, nu vii, nu te duci.

Poate-n nopți de insomnii și lună
Cînd luceferi mișunau pe ape
Și-ascultam cum valu-n țărături sună,
A putut năluca ta să-mi scape.

Nu te caut, unde să te caut
În aceste neguri fără fund?
Trist răsună-n mine ca-ntr-un flaut
Visurile care nu mai sunt.

5

Vasul alb al dragostei curate
A pierit, înșelător miraj.
Port cu ochii-n zări întunecate
Jugul vremii aspre pe grumaji.

Nu-mi aduce valul care geme
Decît zvon de moarte și furtuni,
Uragane, ură și blesteme
Fierb învălmășitele genuni.

Tot mai des se-nalță-n zare trombe
Și cicloane pîn'la ceruri sus,
Cad apoi ca tunete de bombe
Pe talazuri roșii în apus.

Oceanul geme, urlă groaznic,
Insula se zguduie-n temei:
Pot să stau netulburatul paznic
Lîng-un far ce nu mai dă scînteii?

Zi de zi vin vase sfărîmate
Ori un hoit pe plajă stă livid,
E un prieten, un dușman, un frate, —
Vînturi grele ușa mi-o deschid.

Dar mi-i rece inima ca steiul,
Anii, ce-a fost bun, de mult au stors...
Unde, pentru far, să cat uleiul,
Ca să ardă-n beznă luminos?

— Nu am ars de tot! mai am fărîme
Sub cenușă, care nu s-or stînge.
Prin stihii ce prind să se dărîme
Farul meu va lumina cu sînge!

Azi de mine poate au nevoie,
Suflete acum fii înțelept!
Ochii-n patru, Robinson Crusoe,
Vasul mare astăzi îl aștept.

A sărit în așchii răsăritul,
Zărilor și-au spart catapeteasma,
Îngrozită a scăpat cuțitul
Sîngeros și a tulit-o iasma

Lumii vechi, turbată de mînie.
Roasă pînă-n măduvă se surpă
Putredă o-ntreagă-mpărăție.
Masele-au mișcat spinarea curbă!

Iar în zări superbă, încruntată,
Peste timp vedenie pe ape
Noi, de vis, nădejdlor s-arată.
Mare-i marea, dar abia o-ncape!

N-a fost vis mai larg de fericire
Să cuprindă fiecare rob,
De când biata noastră omenire
Tot visează rătăcind pe glob.

An de an vaporu-naintează
Pe talazuri clocotind potrivit.
Ochii mei nu au putut să-l vadă
Cît visam închis în mine schivnic.

Dar acuma văd pe marea largă
Vis de flăcări vasul cum s-avîntă
Peste valuri negre să le spargă,
Pentru mult visata pace sfîntă.

S.O.S. — luați-mă cu voi,
Și eu sînt sămînță din mulțime,
Vis ce se avîntă din noroi,
Aur să sclipească pe-nălțime!

Dar deodată se deschid vîltori,
Mii de demoni urlă-n bezna ruptă,
Iasma veche-apare în culori
Sîngeroase, gata iar de luptă.

Zguduit se clatină vaporul,
Închid ochii, nu mai vreau să văd
Cum destinul mînuie toporul
Drumul dînd la cel mai crunt prăpăd.

6

Și cum stau cu-nchisele pleoape,
Simt o mîină că m-atinge rece,
Simt umblînd pe cineva p-aproape,
Spune ceva ne-nțeles și trece.

Marea-i calmă, nu mai geme unda,
Vîntul a căzut cu aripi frînte,
Veşnicie s-a lăţit secunda,
Doar trecutul prinde-ncet să cînte.

Film fără cuvinte trec imagini,
Depărtat pe-o dună de nisip,
Caravană-n tristele paragini
Dintr-o lume galbenă, de chip.

Lunecă fantome legănite
Prin pustie fumurii cămile,
Amăgiri dezamăgite-n spate —
Asta sînteţi amărîte zile!

Ori e marea iarăşi cu vapoare,
Steagul la jumate de catarg,
Vin pe apă neagră, stătătoare,
Se re 'ntorc nălucile din larg.

Iar se lasă peste văz cortină,
Lilieci m-ating în zbor cu-aripa,
Parc-aud o undă cum suspină,
Cînd îi stinge oboseala clipa.

Sună, sună depărtat un zvon
De sirenă-n ceața fără zare.
Ce vapor, sub ce pavilion
Trece iar, iluzie pe mare?

Portul meu de mult nu mai așteaptă
Nici un vas din Indii, s-au-necat
Unul după altul. Înțeleaptă
Mintea mea pe toate le-a uitat.

Doar această inimă bolnavă
Bate încă surd și fără sens
Cînd mai vine cîte-un vis epavă
Din noianul rece și imens.

Să deschid iar ochii să te văd
Și pe tine, noua mea nălucă?
Nu vei merge poate îndărăt
Cum a fost ca toate să se ducă,

Fără să s-apropie de țărături,
Cîte-n depărtare mi-apărură,
Ori sosite să se facă sfărături,
Să le plîng pe insula mea sură.

Dar tu vii, te văd cu ochii-nchiși
Vas real de dincolo de lume,
Marea se cutremură: trimiși,
Valuri vin să-mi geamă sumbrul nume.

N-ai mai fost prin tristele-mi ținuturi,
Vii acum întunecat ca soartea,
De departe flamuri negre fluturi,
Iar la cîrmă,-naltă, dreaptă, Moartea.

1937 august 15—29

CÎNTECE NOI

1940

RĂSĂRIT

Stescuieste ziua — poamă stoarsă —
Dă glas octombrelor viile naturii.
Ca mustul tînăr soarele se varsă
Pe buza tremurată a pădurii.

Azi-mîine chiotind și eu, și eu
Încep culesul mare-al vieții;
În pieptul meu atîrnă tot mai greu,
S-au copt, bag seama, strugurii tristeții.

Prieteni! facem chef cum n-a fost altul.
Din inimă vă torn ca din ulcior.
Cu hore noi vom desfunda înaltul
Tăriilor aprins ca un bujor.

În pas bălăbănit suim pe deal,
Țîșnesc de sînge boabele prea coapte.
Și beți de vinul vechiului Ardeal
Noi dezbumbăm de stele Fata Noapte.

În mîină strîngem luna ca un sîn
Și-i rupem vălul de mireasă nouă —
Tovarăși! vreau cu Noaptea să rămîn,
Ca să-i sărut privirile de rouă.

Dar cînd porumbii zorilor vor prinde
Pe coperișul cerului să joace,
Eu liniștit pe jos mă voi întinde
Învăluit cu-a-morții reci cojoace.

Voi să vegheați! O zi va răsări
Cum alta încă nimeni nu cunoaște.
Bătrânele păduri vor chiui:
Un tânăr soare munții grei vor naște!

1938

SANIA NEBUNĂ

T inerețea mea
Ah tu sanie
Pe cărări de nea
Și pierzanie!

Caii tăi nebuni,
Viața, dragostea,
Spulberă furtuni
Urmărind o stea.

„Și de n-o s-ajung?” —
Șovăind suspini,
Drumul este lung,
Anii sînt puțini.

Dar un cal ivit
Negru din pămînt
(Ochii-i ard cumplit,
Coama lui e vînt)

Iute s-a-nhămat
Și pornesc tustrei,
Drumu-i neumblat,
Scapără scînteii.

Tineretea mea
Ah tu sanie
Pe cărări de nea
Și pierzanie!

1938

LA DRUM

Cîte lupte am pierdut în viață,
Cîte vieți am doborît în luptă
Mărturie inima-mi de gheață
Și această veche lance ruptă.

Dar cu toate cele petrecute
Sînt în stare iarăși să încep.
Vîrf de lance, cine mi te-ascute
Și-mi aprinde vîlvătăi în piept?

Văd cum din împrăștiata stavă
Se desprinde năzdrăvanul mînz,
E sătul de iarbă și otavă,
Îi voi da un troc de jar la prînz.

Iată-ntind pe masă ca-n poveste
Lac-oglină, perie-pădure,
Iarăși văd aieva ce nu este,
Dincolo de negurile sure.

Zîă, zîă, cît mai sînt pe lume
Nu te uit și nu mă las învins.
Îngînîndu-1, tainicul tău nume
Mă împinge-n largul necuprins.

Să vă văd balauri de subt poduri!
Iată-mă de crezuri înzăuat,
Vie-ntunecatele noroduri,
Gata sînt cu toate să mă bat.

PE COLINELE CU LANURI

Pe colinele cu lanuri
Lin lumina plouă-n ore,
Vîntul iscă vechi aleanuri
Prin ovesele sonore.

Din pămînt, din vis, din vremuri
A țîșnit o ciocîrlie,
Frunză — inimă, iar tremuri
Între dor și bucurie.

Vaci mugind colindă runcul,
Mișcă ierbile cu șuier,
Tolănit pe-o șubă pruncul
Își cioplește-ncet un fluier.

Soarele dorind să vază
Pruncul meșter ce direge,
Pe furiș, cu mâni de rază,
Frunza-n lături mi-o alege

Și sub ulmii plini de șoaptă
Vede, gata de mister,
Pruncul năzdrăvan ce-ndreaptă
Fluierul vrăjit spre cer.

1938

RUGĂ DE DIMINEAȚĂ

Cocoșul zilei scoate creasna
De după spatele colinei
Și sună cîntecul luminei
Pe lanurile-ntinse razna.

Grăbit se spală iarba-n rouă,
În aur s-a-mbrăcat ovăzul
Și grînele, să-ți ieie văzul,
Sînt toate numa-n haine nouă.

În vârful unui góron vîntul
A spus ceva, și toate tac —
Un pui de iepure buimac,
De frică-i una cu pămîntul.

Tăceri adînci. Și din tărie
Începe limpede și-nalt
Ca din tărîmul celălalt
Sfînt cîntecul de ciocîrlie.

1938

CE SÎNT ACESTE NELINIȘTI

Ce sînt aceste neliniști
Cu vîrfurile-n cer?
Plopii stau gata să fugă
Pe urma norilor în derută.
Rîul scutură lanțuri
Huruind îngrozit.
Cine de unde s-aude?
De ce-ați îngălbenit?
Sfințitul e turmă sfîșiată
Și sîngele curge pe noi.

Din pământ călăreți de-ntuneric
Cu huiet s-aruncă pe lume.
Păsări de spaimă s-ascund
În piepturile oamenilor.
Prin ochii înghețați
Gîndul a zburat
Și nimeni nu știe pe nimeni.
Vai vouă!
Prin văzduh zăngăne aripi de metal.
Cineva trece, cu coasă, pe cal.
Mamele spintecă cerul cu glasul
Cine a trezit copiii din somn?
Toc! toc! sună pasul
Celui ce bate-n ușile vieții.
Deschide!
Prin geam luna vede chipuri livide.
Toți au tăcut, toți au murit.
În giulgiu negru noaptea i-a-nvelit.
Numai streșinile plîng
Suspînînd, suspînînd,
Iar vîntul rătăcit
Cheamă tînguios pe cineva
Ca să-i arate drumul.

COLOANA DE ATAC

Din rîndurile noastre încă unul
S-a prăbușit.
Mai sîntem? 'Nainte! 'Nainte!
Altul să ia comanda
Acelor mase de țărani
Ce vin furtună după noi.
Ioane, Tudose sau tu Mihai,
Hai!
Scobiți o groapă și puneți o cruce.
Apoi la drum.
'Nainte! 'Nainte!

Pînă-n seară trebuie să dăm atacul
Chiar de ne ia dracul!
Muntele acesta-ntreg să cadă,
Să fîlfiie pe creasta-i de zăpadă
Steagul nostru
Ca o flacără!
Cine plînge?
Așa-i războiul: cu moarte, cu sînge.
Strigați pe cei ce au rămas.
Pînă la unul, nu cedăm un pas!
'Nainte! 'Nainte!

1937 august 22

CALEA MOȚULUI

Trece moțul pe cărare,
Țipă-n beznă o ciuvică,
Dintr-un codru iese luna
Mare cît o mămăligă.

Ghiorțăie pe matca văii
Gîrla sughițînd a foame,
Cineva din pomul nopții
Scutură să cadă poame.

Ca un prunc trezit scîncește
Vîntul, frunza mi-l ogoaie.
Caii dau să tragă-n lături
La jirezile de paie.

Cată moșul în desagă,
Nu găsește. Iar ortacii
I-s departe. Vede luna
Cum o mîncă vîrcolacii.

1938

MUNȚII MEI

Munții mei, ca voi sînt și eu mare.
Ce folos că aurul din noi
Este doar a omului pierzare
Bălăcit în tină și gunoi?

Au n-ar fi mai bine dac-ar fi
Să vărsăm pe creste foc și lavă,
Dacă lumea toată s-ar topi,
Lumea asta mică și bolnavă?

1938

CU FRUNTEA RĂZIMATĂ-N CER

Cu fruntea răzimată-n cer
Și frământînd cu pașii lutul
Tîrăsc în urma mea trecutul
Spre-un viitor greu de mister.

De neguri, nu disting precis
Îndepărtatul roșu țel,
Cred cîteodată că mă-nșel,
Că toate nu-s decît un vis.

Dar să mă-ntorc nu mai e chip,
Vin dindărăt urmașii mulți,
Setoși, flămânzi, bolnavi, desculți
Prin așteptarea de nisip.

Ei văd'nainte sfînta oază
Și-ntreabă dac-o văd și eu,
Eu dau din cap și merg mereu,
În urma-mi gloata-naintează.

Cu fruntea răzimată-n cer
Și frămîntînd cu pașii lutul
Tîrăsc în urma mea trecutul
Spre-un viitor greu de mister.

1938

ÎN TRUPUL LIVEZII

În trupul livezii macii visează.
Mi-e sufletul în soarele de-amiază
Pe holde risipit ca vîntul cald.
Ne-a îmbătat minunea de smarald.

Văzduhul vibrează albastre coarde,
Sub talpă glia înfierbîntată arde,
Și spicele tremură arzînd sub soare,
Armate cu lănci, necălătoare.

Cu pasul liniștit mergînd mă leagăn,
Îmi vine să mă culc pe lutul reavăn
Și să ascult cum lanurile cresc
Bogate din ogorul romînesc.

Vîntul îmi flutură părul și visele,
În suflet îmi zumzăie poeme — nescrisele,
Și beat de viață pieptul mi-l umflu,
De chiote văzduhu-ntreg să-l umplu!

1938

PERSPECTIVĂ

Am devenit în fine, cu trudă, omul tip
Și pașii mei prin vreme sînt urme pe nisip.
Nu mai azvîrl cu șapca în zărilor-nstelate,
Mînc regulat cu oameni ce au mereu dreptate,
Și zilnic după masă despătur lin gazeta,
Să văd ce mai învîrte în lung și-n lat planeta.
Îmi mai lipsește-o fată cu zestre, să mă-nsor,
S-aștept să treacă timpul, să-mbătrînesc, să mor...
Parcă mă văd pe masă întins printre făclii!
În juru-mi plini de jale și țepeni cîțiva vii
Vorbesc încet, probabil să nu mă mai deștepte.

Sînt vorbele știute, banale și-nțelepte,
Dar fiecare-și spune precis în gîndul său,
Ce bine-i că nu-i dînsul culcat în locul meu.
Iubita mea soție oftează înfundat,
Un mic Beniuc privește la cei din jur mirat,
Iar altul mai în vîrstă găsește că e bine
Cu maică-sa-mpreună să plîngă și suspine.
Cununa mi-a adus-o un șef cu fracul nou;
Stă scris pe ea în aur: „Colegii de birou“.
Apare-n ușă popa și toți se dau în lături,
Bătrînul are-o barbă de poți cu ea să măhuri.
Și-ncepe comedia, tămîie, plîns și cînt.
„Pămînt sîntem și iarăși ne-ntoarcem în pămînt.
Eu stau în nemișcare, de parc-aș asculta
Cu mare-atențiune prohodul altuia,
Și de-aș fi viu o leacă, aș fierbe de necaz
Că nu pot prinde musca ce-mi umblă pe obraz.

1939

NU, TIMPULE...

Nu, timpule, să știi că nu plec.
Am hotărît să mi te-nduplec.
Sădesc în azi un tainic mîne,
Alt azi va fi din el poimîne.
Și dacă multor par omidă,
Ei bine! fi-voi crisalidă.
Iar cîndva, cîndva, de mă scutur,
Albastru va-nflori un flutur.

SÎNT COPACUL, STRAJĂ...

Peisaj melancolic
În apele lunii
Mai ești pentru unii,
Aievea, simbolic,
Al țării de vis
Dorit paradis.

Afară din timp,
Afară din loc,
Din nenoroc și noroc,

Îndepărtat, lunar Olimp,
În pală rază
Ei te visează.

Dar eu jos în lut
Am prins rădăcină
Și ploi de lumină
Mi-i dat să sărut
Cu mii de buze,
Cu mii de frunze!

Sînt copacul strajă
Cu frunzișul treaz
Pentru cei de azi,
Și șoptesc o vrajă,
Poate-o rugăciune
Pentru cei de mîne.

Nu știu dacă e
Să răsară flori
Din sămînța ce
O resfir în zori,

Totuși suferință
Samăn și credință.

Iar de voi apune,
Una doar mă rog:
Fulger să-ncunune
Creștetu-mi cu foc,
Ca să ardă pară
Peste-ntreaga țară!

1938

PROOROCIRE

Cu rădăcinile-n morminte
Și cu tulpina printre voi,
Mi-s gândurile frunze sfinte
Ce spun de zilele de-apoi.

Vai vouă! Noapte grea de spaimă
Stihiile vestesc în șoaptă,
Că vine cel care defaimă
Orînduiala vieții dreaptă.

Un corb va stinge cu aripa
Pe rînd luminile nădejzii;
{ Veac dureros va crește clipa
{ Învinețită de primejdii.

Vor stoarce sînge negru dinții
Din mincinos vopsite poame,
Copiii-și vor mînca părinții
Și-o să le fie și mai foame.

Din flori vor scoate capul șerpilor,
Tăciune se va face grîul,
Un cîmp de ace preșul ierbilor,
Către izvor s-o scurge rîul.

Le-or crește colți de fier la vite
Ca tot ce-i viu, murind, să pască,
Și toate visele ivite
Vor fi doar pentru moarte mască.

Vai vouă! Noapte grea de spaimă
Stihiile vestesc în șoaptă,
Că vine cel care defaimă
Orînduiala lumii dreaptă.

1939

PE ACESTE ULIȚI

Pe aceste uliți rău pavate
Sună pasul meu nepăsător.
După storuri capete ciudate
Vor să vadă noul trecător.

Nu cutează nimenea să-ntrebe,
Cîinii latră dincolo de gard.
Un copil salută. El pricepe.
Ochii tineri de mirare-i ard.

Îi arunc un zîmbet și copilul
Ca un zarzăr a-nflorit sub cer.
— Fiul meu, curînd-curînd aprilul
Va topi ce-a mai rămas din ger.

1939

PALATUL, FERMECAT

Himera mea, din nou te caut
Pe unde vînturi fără pace
În al pădurii aspru flaut
Gem cîntecele lor stîngace.

Fug stele, nori și foi de-a valma,
Scrîșnesc uscat stejari și ceri,
Un uriaș ridică palma:
Ți-am spus o dată să n-o ceri!

Mă uit în tulburile ape,
Se clatină pe-un vîrf de stîncă
Palatul fermecat — i-aproape.
Și totuși ce departe-i încă!

1937

SĂRUT

Nu cuvinte sufletele noastre
Vor atunci cînd le-nflorește dorul.
Oare viorelele albastre
Spun ceva cînd le-a cuprins fiorul?

Vîntul serii niciodată nu
Spune vorbe cînd sărută plopul
Cu frunzișul tremurat — nici tu
Să nu spui nimic cînd te apropii.

Vino lin! și brațul, visătoare,
Pune-mi-1 pe umăr ca un ram
Încărcat cu flori aromitoare,
Primăvara, răzbătînd pe geam.

Caută-apoi în ochii mei, cum cerul
În adîncul tăului mîhnit —
Nu cerca să lămurești misterul
Ce-n mîhnire-1 ține cotropit,

Ci pe unda sumbră-n rotogol
Te apleacă-ncet să o cuprinzi,
Iar de vrei, sărută-mi-o domol
Precum luna recile oglinzi.

1937

PLÎNGE BUSUIOCUL

Care va să zică nu mă mai iubești.
Clipa asta-i parcă fundul unei cești,
Mă trudesc zadarnic, s-o-nțeleg nu pot.
Poate totuși, totuși n-ai să pleci de tot.

Ce-o să facă fără tine grădinița?
Plînge busuiocul, plînge lămîița,
Va muri o floare-n ficare zi,
Lavița de ploaie trist va putrezi.

Pasul meu de-acuma pe cărări nu calcă,
Voi privi ca-n valuri plîngătoarea salcă
Cum străbat — cuțite — peștii reci prin apă,
Jos la rădăcină apa sapă, sapă...

1937

ANA KLEBER
Il minne, Ana Kleber
Cum străbat — cuțite — peștii reci prin apă,
Jos la rădăcină apa sapă, sapă...

ANA KELEMEN

Tii minte, Ana Kelemen,
Vara aceea albă, caldă
Cînd ne duceam noi doi la scaldă,
Ții minte, Ana Kelemen?

Ții minte, Ana Kelemen,
Cum rătăceam noi prin pădure
Să strîngem, pare-mi-se, mure,
Ții minte, Ana Kelemen?

Ții minte, Ana Kelemen,
Cînd cerii vechi șopteau în barbă
Veneai ca șarpele prin iarbă,
Ții minte, Ana Kelemen?

Ții minte, Ana Kelemen,
Și ce urma era minune!
O, ce cuvinte-ar ști-o spune?
Ții minte, Ana Kelemen?

1937 august 23

APLEACĂ-TE LIN

Apleacă-te lin
Pe sufletul meu
Cum cerul senin
Pe-un vast eleşteu
Şi plînge cu stele
În apele mele.

Nebunii mei nuferi
Din nou vor răspunde,

Văzînd că tu suferi
Privindu-te-n unde,
Și apele iar
S-or zbate amar.

Din nou te voi țese
Cuprinsă-ntre maluri,
De-or fi mai alese
În tristele-mi valuri
Frumusețile tale
Ca-n zările pale.

Curată pe veci,
Desprinsă din vremuri,
În apele-mi reci
Mai mult n-ai să tremuri
De frica plecării
În țara uitării.

1938

ÎNTÎLNIRE ÎN TOAMNĂ

În toamna cu miros de primăvară
Brîndușile sfios au răsărit
Și soarele ardea întinerit
Salcîmii înfloriți a doua oară.

Au întîmplarea să fi fost aceea
Ce-n drumul meu rătăcitor a scos,
Nălucă albă-n parcul răcoros,
De-am tresărit ca dintr-un vis, femeia?

Sînt încă amețit ca de-o beție.
S-a dus și totuși e aici pe-aproape,
Îmi sună ca un ropot calm de ape
În asfințirea caldă, purpurie.

Am s-o revăd? N-am s-o revăd? O, gânduri,
Lăsați-mă și nu-ntrebați nimic.
Brîndușile-nfloresc și rîd un pic
Prin frunze scuturate rînduri — rînduri.

1938

PESTE VEACURI

Eu n-am dansat în jurul vițelului de aur
Și prea puțin îmi pasă că-n lume trec boem,
Pun mai presus de toate o ramură de laur
Și mai presus de lauri un viitor poem.

Da, șmecherii vor spune că-i imbecil să lupți
Adulmecînd în vreme cu Idealu-n frunte,
Cu visuri zvăpăiate și cu nădragii rupți,
Cînd s-ar putea să nască un șoarece din munte.

Ci eu cu pălăria trîntită pe-o ureche
Trec fluierînd un cîntec pe drumul îndrăzneţ,
Privind cum după mine, bolnavă, lumea veche
Se surpă din temeieri într-un apus măreţ.

Tai brazdă prin desişuri de îndoieli şi-arunc
Cu buzduganul vrerii hotar departe-n vreme,
Va merge neamul ăsta spre el din tată-n prunc
Şi veşnic mai departe hotarul o să-i cheme.

— Iar eu, de mult sub ţărnă, în fiecare an
În primăvara blîndă voi răsări în zori
Şi bucuros de jocul vieţii năzdrăvan
Le voi zîmbi la toate în chipul unei flori.

1937—1938

PE ȚĂRM

În dălbini, suveici de-argint,
Peștii țes tăceri profunde;
Razele, comori ce mint,
Par metal topit pe unde.

Ochiul-boului în scorburi
De-ntuneric zboară tainic,
Lîngă apa fără volburi
S-a oprit gîndul meu lainic.

Nici o undiță de vis
Nu arunc în astă pace,
Ochii lin mi i-am închis,
Molcom vine somnu-ncoace.

În pământul ud se-nfundă
Din picioare-mi rădăcini
Și te-aud în creștet, frunză,
Cum te legeni și suspini.

1938

VERSURI DE TOAMNĂ TÎRZIE

Mîhnirile se lasă pe sufletul meu iar
Ca negura de toamnă pe cîmpul solitar.
Grăbit s-adună stoluri și pleacă undeva.
Mă doare vara stinsă și amintirea ta.
Fără folos tăria înnourată plînge,
Încheagă asfințitul băltoaca lui de sînge
Și ca o zdreanță udă pe lume cade seara —
Prin ceață munții gîrbovi abia-și mai duc povara...
La ce bordei cu geamuri aprinse-n beznă roșii
Voi bate cînd a ploaie se vor porni cocoșii?

Mi-i dor să stau la masă sub lampa cu petrol,
S-ascult cum plînge ploaia cu glasul ei domol,
Să răsfoiesc alene o carte și să-mi pară
Odaia țărănească prin fumul de țigară
Visatul cuib de calde și blînde fericiri —
Pornește lin vioara tristeții-n amintiri.
Școlarul, ții minte? Caietul de latină
Era-nsemnat pe margini cu versuri ce suspină
Și înflorea departe un dulce pui de om.
Dar alții scuturară copt rodul scump din pom.
Pe urmă alte unde s-au scurs pe matca vremii.
Am poposit odată la marginea poeziei
Și am intrat în casă și n-am vrut să mai plec.
Din vinul poeziei beam pînă la înec.
Dar nu știu cum azi vinul a devenit sălciiu.
Sătul de mine însumi, un altul vreau să fiu.
De-aceea poate astăzi cînd negura se lasă
Mă podidește dorul să am și eu o casă,
Un pic de bucurie cu alții în comun,
Cui lucruri ne'nsemnate și gingășii să spun —
Ci fără margini ceața pe cîmpul ud se-ntinde
Și nici un geam în beznă lumina nu-și aprinde.

1938

STEAUA MEA

Stele, gămălii de ac,
Prind în noapte catifeaua
Cerului. De-asupra-mi steaua
Mea cît un bobuț de mac.

Crește, crește, roșu mugur,
Fără grabă, fără teamă,
Fără ca s-o bage-n seamă
Auriul nopții strugur.

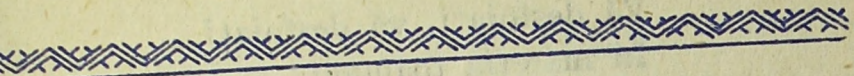
Și din câte-s, orice stea,
Tremurată blînd în ape,
E de alta mai aproape
Decît e de steaua mea.

Dar nu-i pasă, ea va fi
Pîn'ce razele ei roșii
Vor trezi din somn cocoșii,
Ca să cînte-o altă zi.

Iar atuncea steaua mea,
Roșu fir de sînge-n aer,
Tors din al veciei caer,
În adîncuri va cădea.

POEZII

1943

DRUMURI

I

Voi îmbrăca în negru
De sus pînă jos
Singurătatea-mi.
Ca luna august
Voi plînge cu jerbe de stele.
Dă grai de-acum, durerea mea superbă,
Fîntînilor de cîntece
Închise ca-ntr-un miez de munte
În sufletu-mi adînc.
Răsune iar cornul de moarte
Străbătător al ritmurilor mele.

Vă desfoiați, vă desfoiați,
În măreția toamnei,
Ultime visuri!

II

Cu pasul meu lacom de drumuri
Eu deapăn distanțele ghem.
Cuvîntul *departe* mi-i scump
Ca o femeie!
Îmi flutură zarea năframe de nori
Și crestele munților îmi rîd
Cu dinți de zăpadă.
Obrajii mi-i mîngîie codrii
Cu degetele crengilor,
Iar unda spumată a rîului,
Ca prietenul cîne
Gudurîndu-mi-se la picioare,
Latră voios.
Inima-mi,
Clopot de nuntă,
Slăvește sărbătoarea Veacului
Cînd zorii desfășoară flamuri
De sînge și flăcări.

Bogată urcă seva în tulpini
Vestind o primăvară fără seamăn!
În rodnicul cernoziom
Al sufletului meu
Am răsădit
Nepămîntesc
Pomul iubirii de oameni,
Și-ntr-o imensă-mbrățișare
Strigînd îmi dau duhul:
Viață, viață!

III

Ei, nu!
Cu o răceală de vivisector
Odată, odată,
Prin aurora sîngelui meu
Am să v-arăt adevărul.
E drept, am suferit destul.
Dureri fulgerînd ca luceferi în zbor
Mi-au spintecat întunerecul cărnii.
Pe nesfîrșite mări de tristeți,
Rătăcită epavă,
Mult am plutit.

Răsărituri, apusuri, amiezi,
Roiul de albine al stelelor
M-au înțepat cu veninul luminii.
Obosit de lumină
M-am bălăcit ca un țipar
În toate noroaiele nopții.
Zori amețite de vin
Mi-au pătruns titubante-n odaie.
Luceafărul dizolvat ca o lacrimă
Privea muștrător.
Mareea păcatului însă
Cu foșnet sărat
Năvălea peste nuferii visului.
Eu,
Sfîșiind minciunile hainei,
Am dezgolit
Ca pe o zi albă
Femeia!

IV

Gazda bătrînă de lotri,
Noaptea, ascunde
Dragostea noastră oprită.

În labirintul străzilor obscure
Urma ne-o pierdem.
Am ridicat părete către lume
Și singuri,
Rupînd grumazul timpului,
Trăim doar pentru noi.
Dintr-un metal himeric
Inimile noastre
Mari visuri făuresc.
Ca lumînări sub icoane
Aprindem
În domul tăcerii
Săruturi.
Apar perechi fericite
În haine de nuntă.
Sub vâl de mireasă prea alb
Ți-i tăinuită fața,
Iar mie de febră-mi ard ochii
Ca farurile rătăcite-n beznă.
Și totuși *vreau* să te sărut!
Dar m-a lovit prin fumul de tămîie
Un miros de cadavru,
Și prin lumina vâlului străvăd
Scheletul unei fețe.

Perechile fug speriate,
Iar eu mă trezesc
Poet rătăcit, rătăcind
Pe tristele uliți.

V

Tu care m-ai pîrjolit în iadul gurii tale,
N-a fost oare totul decît vis?
Parcă s-a deschis și s-a închis
Stîncă avuțiilor orientale.
Singur, ca-ntr-un bloc de gheață,
Stau și-aștept fără temei.
Viață, viață,
Unde sună pașii ei?

VI

Copiii noștri nu se vor mai naște.
Și gîndul ăsta-n creier doare
Ca-ntr-o livadă-n care paște
Cireada, floare după floare.

Pe cripta vieții n-am aprins făclie,
Ca-n alții chipul palid să ne-nvie.
Elanul rătăcit în mine geme
Că n-a prins rădăcină-n vreme,
Născînd să moară pentru noi avînturi,
Iluzie de-ntîi, în multe rînduri.
Îmbrățișările de jar
Își risipiră flacăra-n zadar.
Zădarnic sucul scump se scurse —
În mine moare viața ca-ntr-o cursă!

VII

Cine să-mi asculte îndurerarea
Unei zile de beție mare?
Sînt topit de amintiri amare
Și-mi foșnește sufletul ca marea.
Iadul urlă oriunde mă-ntorc!
Un monstru cu rîtul de porc,
Cu burta de aur umflată,
Colții mi-i arată.
„Vezi, vezi,
Nu-i destul să visezi!

Cine adună
Doar aur din lună
Și mărgăritare
Din scoicile stelare,
Multe nu poate.
Privește! popoarele toate
Se zbat, se frământă.
Iar cauza lor sfântă
E galbena otravă sclipitoare.
Pentru ea se trăiește, se moare!
Vezi, vezi,
Nu-i destul să visezi!“
Și monstrul cu rîtul de porc
Rîmă, dărîmă și scurmă.
Oriunde mă-ntorc
E, parcă, ziua din urmă.
Din flăcări, din sînge
Monstrul adună și strînge
Metalul diavolesc.
De odată,
Din apele mării s-arată
Frumoasele cărnuri de zîină,
Și forme se-mbie
Bătrînului monstru,

Lipind pe rîtul lui murdar
Coralul ne 'nceputelor buze.

VIII

O, veacuri voi, mormane de ruine,
Să mai aștept eu timpul, care vine,
În purpuriu păun suit pe casă,
Cînd totul va fierbe, va arde
Și fluturînd din steaguri și placarde
Va lăvui biruitoarea masă?

IX

Voi îmbrăca în negru
De sus pînă jos
Singurătatea-mi.
Ca luna august
Voi plînge cu jerbe de stele.
Dă grai, durerea mea superbă,
Fîntînilor de cîntece
Închise ca într-un miez de munte
În sufletu-mi adînc.

Răsune iar cornul de moarte
Străbătător al ritmurilor mele.
Zburați, zburați
În măreția toamnei,
Voi visuri aurii
A primăverilor ce viu!

1942

FLAUTUL VRĂJIT

În văzul tuturor, cu mină calmă,
Eu joc mereu durerea mea în palmă
Ca pe o stea de jar cules din vatră —
Hei! cîinii Morții, cîinii Morții latră!

Sînt urmărit ca un vînat superb,
Se ține haita vajnic după cerb,
Cînd e departe, cînd aproape parcă,
Se face că mă pierde, mă încearcă...

Dar sprinten, încă tînăr și sălbatic,
Calc noi și noi meleaguri singuratic,
Din vîrfuri alegînd pe cel mai 'nalt
Și înscriindu-mi numele-n bazalt.

Mai stau din cînd în cînd și cînt. Mai caut
'Napozi zîmbind. Ca șarpele pe flaut
Dansează Moartea-n fața mea, nebună!
Și flautul vrăjit răsună, sună...

1942

PAHARUL, MORȚII

Să vezi inima mea,
Acest pahar
Din care Moartea bea
Un vin amar!

Bea Moartea și-i voioasă:
Hei! cîrciumar,
Mai adă tu pe masă
Un vin amar.

Stăpîne, nu mai pot,
Colo-n chelar
S-a isprăvit de tot
Cel vin amar.

Ei! lasă, frate, hai
Nu fi avar,
Că-n pivniță tu ai
Doar vin amar.

Mai palid mă scufund
În mine iar —
Paharul fierbe crunt
De vin amar.

Și Moartea bea voioasă:
Hei! cîrciumar,
Mai adă tu pe masă
Un vin amar.

VEGHE

Ș arpele nopții albastru, cu inel de aur în gură,
S-a-ncolăcit friguros în sufletul meu de zgură.
Stropi argintii se scurg în infinit
În semnul așteptării ne'mplinit.

Neliniștit, plopul singurătății
Aude pași pe caldarîmul cetății.
Vîntul de urît a-nceput să spună
O poveste veche sub clar de lună.

De insomnie apele se zbat
Ca un convoi de tâlhari în lanțuri legat,
Iar peșterile urlă din afund,
Chemînd făpturi ce nu răspund.

Numai tu, luceafăr al tristeții,
Vestești izbăvitorul ceas al dimineții,
Cînd peste munții mei de îndoială
Se-ntinde alba zi ca o spoială.

1942

STEAUA CU COADĂ

Multe buburuze sînt pe boltă.
Toate numai aur și argint!
Domnul trece mulțumit prin holdă,
Mîngîindu-și barba și zîbind.

Toate sînt precum le-a semănat,
Toate strălucesc fără greșală!
Îngerii mărunți foiesc, se zbat,
Lămurindu-i *lui* cereasca fală.

Însă dintr-un haos lăaturalnic
Iese-așa ca dumnezeu s-o vadă,
Cu-un surîs pe buze cam șăgalnic,
Și mișcînd încet, o stea cu coadă.

—Dar tu, blestemat-o, cine ești?
Se răstește crunt la ea Preabunul.
Ea se-ntoarce scurt de la cerești,
Desfăcîndu-și coada ca păunul.

Jos, pe lut, cu spaimă și mirare,
Lumea speriată se adună.
Două babe-și spun în aiurare:
—Nu-i a bună, soro, nu-i a bună!

URSOAICA

Am dat în lături aripile porții,
Iar după mine am tras
Ursoaica de azur a nopții
Cu verigă de aur în nas.

Ciocanul inimii în toba pieptului
Bate sălbaticul joc,
Ursoaica joacă în fața înțeleptului
Și-n fața acelora ce au doar noroc.

Hai joacă, ursoaică, sai sus,
Să rîdă copiii, bătrîni de-a valma —
Din'naltele singurătăți te-am adus
Printre straturile cît palma.

Hai joacă și-mbată-te singură
De propriul sînge, ca mine.
Vom fi plătiți: eu cu o lingură,
Iar tu cu faguri plini, fără albine.

Hai joacă, hai joacă mereu,
Căci pînă la urmă, știu bine,
Doar tu mai rămîi și cîntecul meu
Pierzîndu-se-n tine.

MI-I MARE PĂCATUL

Mi-i mare păcatul:
Am strîns nori în brață
Vrînd să-mi fie natul
O nouă viață.

E iadul în mine!
Lăsați-mă singur,
Vreau să mă pierd ca tine,
Avesaloane,-n crînguri.

Moartea-Satrapul
Pe calul furtunii
Să-mi reteze capul
Cu secera lunii.

1942

GIUVAERE

Iubirea noastră cum a fost
Nu știe nimeni pe de rost,
Doar rare regăsiri în minte
Ca giuvaere în morminte.

Aceste perle sînt probabil
Surîsul tău mereu amabil;
Iar ochii, verzi pe cît se pare,
Smaragde două de valoare.

O broșă uite-n chip de fluturi!
Înseamnă, poate că, săruturi.
Pe sîni? pe gură? pe pantof?
Șăgalnic vîntul spune: of!

Întunecat acest inel
Evocă, dacă nu mă-nșel...
Dar nu mai știu nimic. Afară
Începe altă primăvară.

1942

ALBĂ CA ZĂPADA

În aur vișiniu de toamnă calmă
Duium de galbeni joacă vîntu-n palmă,
Înscriu cocori pe cer o urmă ștearsă,
Foșnește frunza veștedă și arsă.

Brîndușele se-mbie de sub foi,
Și ochii le sărută cu tristeți —
Cărări și bănci, de-acuma rămîneți
Să putreziți în ploaie și noroi.

Eu unul am să plec de-aici departe,
O mîndră de demult mi-a scris o carte;
Mă cheamă să mă duc în țara ei,
În țara ei de stei și de scînteii.

Stă surghiunită vesela viață
Acolo-n mănăstirea cea de gheață.
De flori de stele scapără livada.
Pe iarbă-albastră, Albă-ca-zăpada.

Așteaptă, tot așteaptă fără preget,
Inel de aur greu să-i pun pe deget
Și să privim cum cea mai mîndră stea
Din ceruri va cădea la nunta mea.

1942

DOR

Fă-mă, Doamne, drum de piatră,
Lumea toată să mă bată,
Ochii toți să mă măsoare,
Rupă-mă mii de picioare!
Inima-mi va fi-mpăcată
Cînd pe piatra mea umblată
Va trece mîndra o dată.

1942

PE O SCÎNDURĂ CU ACTINII

Cînd anemonele de mare
Pe luntrea noastră, o epavă,
Adînc sub undele amare,
Vor țese lumea lor suavă,

Neștiutoare de povestea
Acestui naufragiu mare
Și de furtunile acestea
La urma urmei trecătoare,

Cînd, din adîncuri, greu năvodul,
Odată-n preajma înserării,
Va scoate la lumină rodul
Minunii coapte-n sînul mării,

Și va privi uimit pescarul
De-atîtea frumuseți bizare,
De viața ce-a îmbrăcat cu harul
Ei scîndura din fund de mare,

Cînd în acvariu spectatorii
Se vor lăsa tîrîți de vrajă
Visînd pățanii iluzorii,
Departate, pe-o-ncercată plajă,

Iubito, noi vom fi temeiul
Acestei noi minuni de jocuri,
Cu sufletul zidit în steiul
Din vatra veșnicelor focuri.

Iar candidzii polipi, în spațiu
Simbolizînd mișcări ciudate,
Vor cere pururi cu nesațiu
Îmbrățișările nedate.

1942

LATRE CÎNII

Latre cîinii cît le place,
Eu voi fi poetul totuși
Care din noroi va face
Să răsară mîndri lotuși.

Stînca, rece la minune,
Tacă, tacă, grijă n-am.
Va crăpa ea, cînd voi spune:
Eh! deschide-te, Sesam!

1939

DRUMUL, MEU

Pegasul meu e murgul romînesc.
El ştie doar poteca şi urcuşul
Spre vârful cătră care năzuiesc,
Pe care pajuri mari îşi au culcuşul.

Acolo e palatul din poveste
Şi Cosînzeana veşnic ne'ntîlnită —
N-o văd prin ceaţă, dar eu ştiu că este,
Şi murgul bate vajnic din copită.

La poduri au să iasă dedesubt
Balaurii cu capetele șapte.
Va trebui cu dînșii să mă lupt
Din zori de zi pînă tîrziu în noapte.

Dar am să fac în sîngele lor baie,
Și limbile lor pune-le-oi în sîn,
Ca să le vadă zîna mea bălaie
Cînd ziua va veni la ea să mîn.

Iar de va fi ca steaua mea să cadă
'Nainte de soroc pe drumul greu,
Un alt fecior cu frunte de zăpadă
Va duce mai departe drumul meu!

ȘI-AȘA-I BINE

De nime nu te recunoaște,
De toți te scuipă și te-njură,
Și-așa-i bine!
De ce-ai cîntat în tău de broaște
Ce horcăie bolnav de ură?

Și dac-azvîrl în tine pietri
Și-ți pun cununi de spini pe frunte,
Și-așa-i bine!

De ce-ai aprins cenușa vetrii,
De ce le-ai predicat pe munte?

Iar de te-or pironi pe cruce
Și lancea ți-or înfige-o-n coastă,
Și-așa-i bine!
De ce-ai vrut spre mai bine-a-i duce,
De ce-ai iubit mulțimea proastă?

1939

MELIȚA

Toată vara, toată toamna latră,
Melița, melița.
Cad puzderii cînepile verii,
Cînepile toamnei cad puzderii
Cum le mușcă îndîrjit și latră
Melița, melița.

Vrafuri albe — oase — împresoară
Melița, melița.
Iară ea, flămîndă, mîncă, mîncă...

Melița, mai vrei? — Mai adă încă!
Vrafuri albe — oase — împresoară
Melița, melița.

Iarna doar mai tace cît mai tace
Melița, melița.
Dar acuma iat-o iar la soare
Melița de cînepi tocătoare.
Încă tace. Oare cît mai tace?
Melița, melița.

Un fior prin cîmpuri se strecoară:
Melița, melița.
Tinerele fire de verdeață
Cresc superbe, pline de viață.
Dar prin cîmp fiorul se strecoară:
Melița, melița...

SECRE

Maci roșii aducători de somn
Năpădiră grânele bălaie.
Sclipirea secerii, un șuier prin holde, un zvon
Prin văzduhul chinuit de văpaie.

E multă veselie în această beție a morții,
Dar și mai multă tristețe —
Stăpînă pe-ntinderi momîia privește
Cu capul în cîrpe, cu labe de bețe.

Cine s-alăpteze scîncetul pruncului
Uitat în răzor?
Aduceți ulciorul cu apă-ncropită,
Mai faceți pentru snopi legători.

Fata Morgana pe cerul încins
Minte-n colori țipătoare;
Domnul întunecat pîndește recolta bogată,
Ferit de arșiță, de soare.

Vîntule, tu încotro te vei duce s-alini
Durerea rănilor și jarul frunților crețe?
Stăpîină pe-ntinderi momîia privește
Cu capul în cîrpe, cu labe de bețe.

1942

SUB CASIOPEIA

Cadența bocancilor, zornetul fierului
Pe drumul de pulbere, sub Casiopeia,
Pleacă departe compania treia,
Pleacă și gruietele sub'naltul cerului.

Vara-nfloră maci roșii stepele.
Zac pretutindenea grămadă snopii —
Ce-o fi cu sufletul e grija popii —
Nechează zările turbate, ca iepele.

De-acum e toamnă. Din nori alburii
Iarna rînjește cu dinți de zăpadă.
Mîne, măi frate, cine-o să cadă?
— Scrie-ne, tată, cînd ai să vii?

Un măr atîrnă putred pe creangă.
Gura obuzelor țărîină mușcă.
Cineva doarme cu capul pe pușcă
Și poate visează zvon de talangă.

1941

LA MINE-N SÎNGE

Nimica nu mai am de spus.
Să vină de vor alții ca să-nceapă
A pescui-n această tulbure apă —
Eu m-am întors cu spatele cătră apus.

Ca un bujor cu capul rupt,
Mă uit năuc la uriașul pom:
De fiecare creangă spînzură un om.
Nu, nu! aicea n-aș fi vrut să lupt.

Voi, nesătuilor de lupte,
Poftim gustați aceste frupte!

S-apeacă peste hartă Duhul Răului,
Îi roade rînza un turbat nesațiu
De sînge tînăr și de spațiu.
„Veniți!“ urlă-ntunecată gura Hăului.

Eu nu mai am nimica de spus.
Colcăie de putrede băltoace,
La fiecare pas cineva zace
Din răsărit ori din apus.

Hei! fraților, la mine-n sînge
Istoria contemporană plînge.

1942

DESTIN

Ce vă tot învolburați răzmeriți,
Gînduri voi, în tigva mea bețivă?
Ori tu crezi că soarta nu ți-o meriți,
Inimă de atîtea ori naivă?

Vezi și tu, nu-i tuturora dat
Să se-mbuibe-n aurul vieții —
Tata-i om sărac la noi în sat,
Mai sărac sînt eu ca toți poeții.

Dar de-aceea strașnica mea liră,
Nu te teme, nu te pun în cui —
Cîntul meu ca mana se răsfiră
Peste jalea grea a veacului.

Dacă astăzi Blaga sau Arghezi
Sînt mai mult decît Mihai Beniuc,
S-or topi răcelile zăpezii
Cînd va fi de-aicea să mă duc.

Și va fi nu peste mult aceasta,
Pomul morții iată c-a-nflorit;
Umbra lui mi-a întunecat fereastra
Ce-am deschis-o cătră răsărit.

Văd mereu cum crucile de lemn
Ca trifoiul umplu zilnic huma —
Prietenii, prietenii! asta e un semn
C-a sosit și timpul meu de-acuma.

Muntele durerilor umane
Mi se-nalță maiestos în față,
Sus pe culme tu, Nazaretane,
Stai învingător peste viață.

Știu că nu mi-i dat să fiu la fel,
Ca tâlharul am trecut prin lume;
Mulțumit voi fi să pier ca el
Stins în umba unui mare nume.

Să rostesc de-acum numele tău
În aceste crunte vremi buimace
Nu mă simt chemat și vrednic eu,
O, tu Timp aducător de pace!

Dar în zori cînd va cînta cocoșul
Și vor curge noi lumini, pe frunți,
Stihul meu va fi păunul roșu
Beat de slavă dănțuind pe munți.

Vie-apoi prăpădul peste mine!
Vălmășit în marea tulburare
Doar atît mai am să strig la tine:
Ai și pentru neamul meu iertare!

1012

AȘTEPTARE

Murmurînd adînc și tainic
Cîntă frunzele Sybile:
Nou luceafăr vine crainic
Pentru zorii altor zile.

Am văzut prin cîte-o vale
Tăinuit ascunși în peșteri
Cum, lovind în nicovale,
Lănci ascut piticii meșteri.

În păduri cu veacuri grele,
În inele de stejari
Mormăie citind în stele
Înțelepți solomonari.

Stăpînind, cu trudă încă,
Somnul negrului bălaur
Adormit în vrajă-adîncă
Pe grămada lui de aur

Ei așteaptă, tot așteaptă
Ziua marelui noroc,
Făt-frumos în mîna dreaptă
Cu o sabie de foc.

1942

VAS ÎN FURTUNĂ

Timpului acest
Mare și funest
Eu i-am fost profet
Și regret, regret...

Dar puteam să tac?
Sîngele din veac
Prin inima mea
Și-a săpat cișmea.

Valurile-i curg
Roșii în amurg
Și se varsă mare
Peste-ntreaga zare.

Se străvede-n larg
Vas fără catarg,
Omeneasca soarte
De țărături departe.

Și singur pe țărm
Eu mîinile-mi sfărîm,
Strigînd în furtună
Cu voce nebună!

1942

DESPĂRTIRE DE O GAROAFĂ ROȘIE

Sărut cu buze arse huma
Din care tu sorbita-i sînge.
În pribegie plec de-acuma —
Garoafă roșie, nu plînge.

Mi-oi aduna-n desagi amarul,
Toiag din gardul vechi mi-oi frînge
Și-n urmă voi lăsa hotarul —
Garoafă roșie, nu plînge.

Străinul va veni-n grădină
Și toate florile le-o strînge
Buchet pe masa lui străină —
Garoafă roșie, nu plînge.

De te va rupe și pe tine,
Tu varsă doar un strop de sînge
Pe masa-i cu mîncări străine —
Garoafă roșie, nu plînge.

1940 august

MUNȚII APUSENI

Colo-n miezul muntelui
Zace ochiul dracului,
Aurul, aurul,
Peste el bălaurul!
Da' bălaurul mi-i om,
Dacă-i om și cine-i domn!

1941

CÎNTEC DE PRIMĂVARĂ

În zădar vă zbateți și asudă
Fruntea voastră galbenă ca ceara,
Nu puteți, degeaba-i orice trudă,
Să legați cu lanțuri primăvara.

Muguri noi țîșnesc din putregai,
Înfrunzește și-nflorește țara.
Și voi vreți, cînd noi intrăm în mai,
Să legați cu lanțuri primăvara?

Alte vînturi, proaspete, frămîntă
Codrii tineri, zilele-s ca para.
Vouă nu știu ce sticleți vă cîntă
Să legați cu lanțuri primăvara.

{ Nu simțiți apropiatul freamăt
De furtună ce-mpînzește țara?
În zadar vă opintiți cu geamăt
Să legați cu lanțuri primăvara.

În zădar vă zbateți și asudă
Fruntea voastră galbenă ca ceara,
Nu puteți, degeaba-i orice trudă,
Să legați cu lanțuri primăvara.

1939

CÎMP ROMÎNESC

Cîmp romînesc,
Iată-mă singur cu tine.
Macii roșii încă nu-nfloresc,
Și-aceasta poate este bine.
În fața lor n-aș îndrăzni
Acum
Aci
Să vorbesc.

O veche poveste,
O superstiție poate,

Poate-un blestem
Ne face mereu, pe-nnoptate,
Să mă chemi, să te chem.
Taina ta o simt înspicată
Prin bălăriile-nalte.
O floare minunată,
Cum poate nu sînt alte,
Răsare viguroasă din ogor.
Buruienile prinse de spaimă
Se-adună, se chircesc și mor.

Tu numai, plină de faimă,
Înalți potirul tău:
Un crin, culoarea sîngelui superb,
Luminat de flacăra albastră
A celor prăvăliți în hău,
Pe-acest pămînt,
Pentru dreptate!
Coboară din cocoșa munților,
Trepte cu trepte,
În haine albe, cu coase drepte,

Cu cuşmele pe zarea frunţilor,
Feciorii, feciorii
Urmaşii, strănepoţii
Horii.

Călăuzind măreaţa trecere,
Cineva-n cer poartă o secere.

Cîmp romînesc,
În tine se varsă, foiesc
Odraslele tale semeţe
Cu arsele, stoarsele feţe,
Dar aspre şi crunte ca Moartea!
E ceasul pentru cei mişei,
Hehei!
Să li se deie partea!
Iar ca să-nceapă marea izbăvire
Ori neagra pierzanie,
Au venit la tine a primire
Străbuna-mpărtăşanie.

Potirul roșu mîndru se ridică
În mijlocul mulțimii adunate
În juru-i cu sfințenie, cu frică,
În murmur stins, cu capete plecate.

Nu vine însă preotul, nu vine.
Răbdarea se destramă în mulțime.
Și cetele se-mprăștie ca turma
Pierzîndu-și iar în munte urma.

Cîmp romînesc,
Am venit la tine să vorbesc.
Macii roșii încă nu-nfloresc.
Aceasta poate este bine.
În fața lor n-aș îndrăzni
Acum,
Aci,
Să grăiesc așa deschis cu tine.
Anii rod arginților zimții,
Copiii cărunțesc și mor părinții,

Iar pruncii pruncilor ce vin
Privesc peste ulucă la vecin,
Le face cu ochiul hambarul
Și porcul și vita și carul.
Și nici că simt, privind în depărtări,
Cum un străin le caută-n buzunări.
Poveștile străvechi
De feți luptînd cu zmei
Nu-și mai găsesc urechi,
Și zboară, funigei,
Pierind în zări departe,
Giulgi al miresei moarte.

Cîmp romînesc,
Cresc buruienile, cresc.
Floarea minunată
Nu se mai arată.

Poate-a fost în mine numa?
Poate minte huma?
M-aplec înfrigurat peste țărîină
Și caut rădăcinile ascunse.

Un șopot ca de rece vînt prin frunze
Cuprinde țarina bătrîna.
Deodată,
Flacăra roșie
Cu aripi de vifor,
Un vultur țîșnește-n tărie
Și rumenește zarea-nfiorată
Din răsărit pînă-n apus.

1942

ILEANA

În codrul acesta vrăjit
Stejarii-s de două milenii.
Sub mușchiul de taină așteaptă
Făptura de vis a Ilenii.

Vestiți cavaleri din apus
Umblat-au mereu s-o găsească —
Un blestem ce-apasă pe codru
Schimbatu-i-a-n piatră și iască.

Mari lotri cu nume temut
Cercat-au pe zîna s-o fure —
Cadavrele lor putrezesc
În reavăn pămînt de pădure.

Și zîna visează de veacuri
Un tînăr născut în dumbravă
Să vină să-i dea un sărut,
Trezind-o din vraja bolnavă.

1941

ORAȘUL PIERDUT

1943

ORAȘUL PIERDUT

Îmi tot revine-n minte
Orașul pierdut.
Zadarnic am suflat orice lumină,
Zadarnic am tăiat din rădăcină
Plecatele sălcii de-aducere aminte,
Zăvoiul de tristețe a crescut
Mai negru ca-nainte
Și peste apa sufletului meu
Își cerne frunza galbenă mereu.

Singur pe deal,
Privesc la valea copleșită-n seară.
Ca macul în holdă
Luminile prind să răsară.
În pieptul meu cu vechea lui revoltă
E însă mult mai mare focul!
Mai mare decît nenorocul
Ce macină și roade vatra
Acestui urgisit Ardeal.

Mi-s pumnii strînși, mai duri ca piatra.
O voce stranie din umbră
La mine se răstește: Hei!
Ce stai așa ca o icoană?
Visezi vre-o iapă năzdrăvană
Și paloșul ce singur taie
Dușmani pe cîmpul de bătaie?
Ori vrei
Un nou Cristos să ți s-arate
Zicînd: „Ia-ți patul tău și umblă“,
Iar tu să intri în cetate
Vestind că s-a făcut dreptate?

Sudori de moarte-mi scaldă trupul rece.
Un crunt străbun m-a apucat de umăr
Și crud m-a răsucit către trecut:
Privește!
E umbra Iancului venind din neguri
Și mai departe Horia din Albac,
Crișan și Cloșca
Și toți aceia despre care voi
Așterneți pe hîrtie vorbe mari,
Vin să vă-ntrebe-acum:
„Ce ați făcut?“

Îmi tot revine-n minte
Orașul pierdut.
Zadarnic ați înfipt drapel străin
Pe turnuri puse-n matcă romînească;
Zarea se-ntunecă,
Scapără ochii cerului
Și graiul adînc al pădurii
Vestește furtuna cea mare.

1940

E SLOBOD SĂ MAI CÎNT?

Am coborît din munți și bolovani
Legendele lui Horia-mi curg în sînge,
În doina mea Ardealul plînge
Și cer dreptate două mii de ani.

Eu sînt trimisul timpurilor noi,
leșit din rînd cu cei ce scurmă glia
Și totuși vin întrebător la voi:
E slobod să mai cînt în Romînia?

Ar trebui să-mi bag un sămădău
Ca numărul dușmanilor să-mi țină.
Ai! ce-am să-i calc odată crunt în tină,
Necruțător, fără păreri de rău.

Puțin îmi pasă că mă blăstămați
Și m-alungați cu pietre ca pe cîne,
Destinul meu a fost și va rămîne
Să-mi port revolta mîndră sub Carpați.

Striviți-mă cu roata-n Bălgărad,
Fluierul Iancului mi-l puneți în gură,
Prin țărnuțelul vostru-nțelenit de ură
Tot am să-mi tai cu cîntecele vad!

1941

TOT UNA-MI ESTE

Tot una-mi este de va fi să pier,
De n-o să steie cîtecele mele
Nici cît o dungă palidă pe cer
Ce-o lasă-n urmă căzătoare stele.

Nu știu să-mi fie bronzul în piață,
Să-ntrebe gură-cască cine-am fost,
Aici și-acuma cît mai sînt în viață
Aș vrea să aibă verbul meu un rost.

Vreau țarina prezentului s-o samăn
Cum tatăl meu țăranul holda ;
Cum crește grîul mîndru fără seamăn,
Să crească-n urma mea revolta.

Ca spicele de grîu în vînt să miște
Țăranii cete-cete și să ceară,
Cu freamăte ce pot furtuni să iște,
Să fie ei stăpîni pe-ntreaga țară.

Vor clocoti străfunduri de mînie
Sub crîncenul, năpraznicul lor pas ;
O sabie de foc pe cer va scrie
Că a sosit și pentru noi un azi!

Și sprijinind în furci și coase zarea
Alătura cu codrii noști, străbunii,
Ne-om legăna în valuri largi ca marea
Și vom striga cu vocile furtunii!

Iar de va fi să nu ni se răspundă
Și să ne rîdă-n față cei mișei,
Dăm țării foc din dungă-n dungă
Și răsturnăm Carpații peste ei!

1937

CUPRINSUL

CÂNTECE DE PIERZANIE (1938)

	<u>Pag.</u>
<u>Drum în sus</u>	9
<u>Intrare</u>	12
Îndemn la păhar	17
Vulturul de foc	19
Cu sanie fără clopoței	22
La Șebiș ori în altă parte... ..	27
Trecere	29
Îndoiala bate icuri	31
Miner	33
Cîntec despre fată	35
<i>delint</i> <u>Azur</u>	37
Dacapo	39
Insula vrăjită	41
Jurnal	43
După un an	47

	<u>Pag.</u>
Ultima scrisoare	54
Întinde vremea giulgi	58
Nu mă vei uita	62
Părerii de rău	64
Încrestare pe o peatră moale	67
Vino iarăși tu	69
<u>Îndureratul Eros</u>	71
✓ <u>Făt-Frumos</u>	73
Tovarășii copilăriei	76
✓ <u>Aicea printre ardeleni...</u>	83
✓ <u>Poeților tineri</u>	85
Ursul românesc	92
Nu te-aude nime	94
Poveste de Crăciun	97
Dorință simplă	102
Necunoscuta femeie	105
Teamă de toamnă	108
Plecare	110
Cele trei corăbii	112

CÎNTECE NOI (1940)

Răsărit	129
Sania nebună	132
La drum	134
Pe colinele cu lanuri	136
Rugă de dimineață	138
Ce sînt aceste neliniști	140

	<u>Pag.</u>
✓ Coloana de atac	142
Calea moșului	144
Munții mei	146
✓ Cu fruntea răzimată-n cer	147
În trupul livezii	149
Perspectivă... ..	151
Nu, timpule... ..	153
Sînt copacul strajă... ..	154
<u>Proorocie</u>	157
✓ Pe aceste uliți	160
Palatul fermecat	162
<u>Sărut</u>	164
Plînge busuiocul	166
Ana Kelemen	168
Apleacă-te lin	170
Întîlnire în toamnă	172
Peste veacuri	174
Pe țărni	176
Versuri de toamnă tîrzie.....	178
Steaua mea	180

POEZII (1943)

Drumuri	185
Flautul vrăjit	195
Paharul morții	197
Veghe	199
Steaua cu coadă	201
Ursoaica	203

	<u>Pag.</u>
Mi-i mare păcatul	205
Giuvaere	207
Albă ca zăpada	209
Dor	211
Pe o scîndură cu actinii	212
Latre cîinii	215
Drumul meu	216
Și-așa-i bine	218
<u>Melița</u>	220
Secere	222
Sub Casiopeia	224
La mine-n sînge	226
<u>Destin</u>	228
Așteptare	232
Vas în furtună	234
Despărțire de o garoafă roșie.....	236
Munții Apuseni	238
<u>Cîntec de primăvară</u>	239
Cîmp romînesc	241
Ileana	247

ORAȘUL PIERDUT (1943)

Orașul pierdut	251
<u>E slobod să mai cînt?</u>	254
<u>Tot una-mi este</u>	256

Responsabil de carte : E. Buşneag
Tehnoredactor : A. Vîntu
Corector : M. Stăfănescu

*Dat la cules 29.03.955. Bun de tipar 07.06.955. Tiraj
10.100 ex. Hirtie velină mată de 80 gr./m.p. Formăt
700×1080/32. Coli ed. 4,71. Coli de tipar 8,25. Ediția 1.
Comanda 1688. Planşe tipo 1. A. nr. 0487. Pentru
bibliotecile mici indicele de clasificare 8 R-1.*

Tiparul executat sub com. nr. 1461 la Combinatul
Poligrafic Casa Scintei „I. V. STALIN”,
Bucureşti — R.P.R.

Lei 7